

Vlaams
Parlement

vergadering **C77**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 14 december 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de visie van de minister op elektrisch autorijden – 514 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het stimuleren van transport op aardgas – 651 (2016-2017)	4
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitbetaling van ingeleverde groenestroomcertificaten – 518 (2016-2017)	9
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aanrekening van de energieverhoging bij het wisselen van elektriciteitsleverancier – 548 (2016-2017)	11
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de invoering van een capaciteitstarief – 571 (2016-2017)	15
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energielening – 613 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Vlaamse energielening – 667 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energiehuizen – 671 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Vlaamse energielening – 672 (2016-2017)	19
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiearmoede – 645 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over huurhuizen en energiearmoede – 650 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiearmoede – 674 (2016-2017)	31

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de subsidies bij de renovatie van het E-peil – 648 (2016-2017)	33
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de invoering van slimme meters en de impact op prosumenten – 652 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het voorstel om de terugdraaiende teller van zonnepanelen af te schaffen – 661 (2016-2017)	36
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het veranderen van energieleverancier – 668 (2016-2017)	41
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over groepsaankopen – 669 (2016-2017)	44
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de meldingsplicht bij de keuring van PV-installaties – 670 (2016-2017)	46
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de impact van de aanhoudende aardbevingen in Groningen op de gasinvoer vanuit Nederland – 673 (2016-2017)	48
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over een apart elektriciteitsstarief voor warmtepompen – 681 (2016-2017)	49
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het fiscaal voordeel voor de hybride plug-inauto's – 683 (2016-2017)	52

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de visie van de minister op elektrisch autorijden – 514 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het stimuleren van transport op aardgas – 651 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Tijdens het tv-programma De zevende dag van zondag 20 november werd er gedebatteerd over het voorstel van Groen om vanaf 2030 alle nieuwe wagens die rijden op fossiele brandstoffen te bannen. Minister, u liet nog dezelfde dag via Twitter en een artikel in De Morgen weten dat u geen voorstander bent van die verplichting. 'Opleggen, eisen en verplichten' zijn volgens u niet de juiste manieren om mensen te overtuigen.

Hoewel u in de media graag meedeelt dat het aantal verkochte particuliere elektrische wagens met bijna 500 procent is gestegen, moet er ook worden vastgesteld dat het aantal elektrische bedrijfsvoertuigen met ongeveer eenzelfde aantal is gedaald in dezelfde periode van dit jaar. Ook CD&V heeft een voorstel gelanceerd in die periode om nieuwe fossiele wagens te bannen vanaf 2030.

Minister, u bent geen voorstander van de verplichting om wagens die rijden op fossiele brandstoffen te bannen vanaf 2030. Tegelijk moeten wij vaststellen dat in de eerste negen maanden van dit jaar het aantal verkochte elektrische wagens in België nog geen 0,4 procent uitmaakt van alle nieuw ingeschreven voertuigen. Hoe wilt u de omslag van rijden op fossiele brandstoffen naar rijden op elektriciteit faciliteren? Wat is hierbij uw streefdoel tijdens deze legislatuur, uitgedrukt in percentage ingeschreven elektrische voertuigen ten opzichte van het totaal ingeschreven nieuwe wagens?

De woordvoerder van VAB geeft aan dat op dit moment de cng-wagens (Compressed Natural Gas) een kostenefficiënter alternatief zijn voor de elektrische wagens. Cng is eveneens een fossiele brandstof, en bovendien bestaat het gevaar dat bij een sterke uitbouw van de cng-infrastructuur deze brandstof alsnog zal worden gepromoot net omdat de investeringen in deze infrastructuur zijn gebeurd. Dan krijgen we het omgekeerde van wat we eigenlijk willen. Hoe staat u tegenover het gebruik van cng als brandstof voor wagens? Hoe zult u voorkomen dat deze brandstof de omslag naar rijden op elektriciteit zal vertragen?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister, met het actieplan 'Clean power for transport' engageert de Vlaamse Regering zich, conform de Europese richtlijn van 22 oktober 2014, om een beleidskader uit te tekenen voor de marktontwikkeling van milieuvriendelijke energie/brandstoffen voor voertuigen en de bijhorende infrastructuur. In grote lijnen wordt rond drie milieuvriendelijke aandrijftechnologieën gewerkt om de brede transportsector te vergroenen: elektriciteit, waterstof en aardgas. Elke technologie heeft daarbij zijn specifieke voor- en nadelen. Zoals we in het verleden al gezegd hebben, is het daarbij van belang dat de overheid zich technologieneutraal opstelt.

In tegenstelling tot vervoer op elektriciteit en waterstof, is er in het geval van aandrijving op aardgas nog steeds uitlaatmissie aanwezig. Daar zijn we ons heel

goed van bewust, maar rijden op aardgas is beduidend milieuvriendelijker dan diesel en benzine en deze technologie laat toe om op korte termijn milieuwinst te boeken. Zeker op het vlak van zwaar vervoer zijn hier grote mogelijkheden. In de hernieuwbare vorm, namelijk biogas/biomethaan/groengas – collega Danen had het enkel over cng als fossiele brandstof, maar dat kan natuurlijk ook in de vorm van biogas en groengas –, worden de grootste milieuwinsten geboekt.

We zien dat vele Europese landen volop de kaart van cng trekken, Duitsland en Italië doen dat. Bij ons staat het nog in de kinderschoenen, met slechts enkele duizenden voertuigen op de baan. Er zouden momenteel een kleine honderd publieke aardgastankstations in België zijn, waarvan het leeuwendeel in Vlaanderen. Het is voornamelijk Colruyt, met DATS 24, dat zich daarachter zet. Voor het gebruik van aardgas in transport heeft Vlaanderen een aantal troeven, vooral dat ons aardgasnet erg uitgebreid en 'dense' is.

Het 'Clean power for transport'-plan legt de nadruk op de uitrol van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Het plan spreekt wel van de realisatie van driehonderd cng-stations in Vlaanderen tegen eind 2020. Het plan gaat hierbij uit van een spontane marktontwikkeling. Via de vrijstelling in de verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling (BIV) voor cng-voertuigen ondersteunt de Vlaamse overheid alvast wel de uitrol van cng tot 2020. Daarnaast is er de recente klimaat-resolutie: daar is de doelstelling voor personenwagens om onmiddellijk naar zero-emissie voertuigen over te schakelen. Voor vrachtwagens spreekt de resolutie zich minder uit.

Is het reeds mogelijk om een apart contract af te sluiten voor het vullen van een cng-voertuig, zoals de Europese richtlijn vereist? Hoe kan het thuisladen van cng-voertuigen verder gestimuleerd worden?

Er wordt gemikt op een voortschrijdende uitbouw tot 300 cng-stations in Vlaanderen tegen eind 2020. Hoeveel publieke tankstations zijn er momenteel in Vlaanderen? Op welke manier wordt de uitrol gestimuleerd en worden een aantal uitgangspunten bewaakt, zoals een logische geografische spreiding en de afstemming op de ligging van het aardgasnet?

Binnen de conceptnota 'Clean power for transport' wordt gewerkt aan een globale visie op biomethaan/bio- of groengas en concrete ondersteuning voor toepassingen in transport. Welke plaats krijgt biomethaan/bio- of groengas binnen het vergroeningsbeleid van de transportsector? Aan welke concrete vorm van ondersteuning denkt u? Worden eventueel decreetgevende initiatieven ter zake overwogen?

Het signaal dat ik vooral wil geven, is dat cng enerzijds al een grote milieuwinst betekent ten aanzien van benzine en diesel. Dat is een eerste stap. Anderzijds moeten er daarna nog vele stappen volgen. Dat betekent dat cng perfect kan dienen als tussenoplossing, voornamelijk in zijn biovorm en niet noodzakelijk alleen maar fossiel.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: In het kader van de Week van de Milieuvriendelijke Voertuigen ben ik met een waterstofauto naar hier gekomen. Dat is een aanrader, dat rijdt goed. In het kader van de Week van de Milieuvriendelijke Voertuigen kunnen er trouwens ook testritten worden gedaan.

Mijnheer Danen, ik ben uiteraard verheugd dat ik tijdens de Week van de Milieuvriendelijke Voertuigen vragen krijg over deze voertuigen en vooral over mijn visie daarop.

Om te beginnen ben ik een groot voorstander van de omschakeling naar cleanpowervoertuigen en meer in het bijzonder naar zero-emissievoertuigen. Als minister van Energie heb ik daarvoor de voorbije periode al heel wat initiatieven genomen en ik zal dat blijven doen. Zo heeft de Vlaamse Regering een actieplan

'Clean power for transport' goedgekeurd, waarin diverse stimulerende initiatieven zijn opgenomen. Die worden op het ogenblik ook uitgerold. Ik communiceer daar zo veel mogelijk over om mensen bewust te maken. Gisteren nog was er in de pers het bericht dat de netbeheerders volgend jaar 750 laadpalen zullen plaatsen. Ik ben me ervan bewust dat een dergelijke drastische omslag voor vele mensen een grondige aanpassing vergt en dus tijd vraagt. Het is dan ook niet te verwonderen dat de elektrische wagens met batterij bij ons nog maar 0,5 procent van de markt uitmaken, ook al staat buurland Nederland al een stap verder.

Vanaf nu kan het echter snel gaan richting 2030. Ik ben er geen voorstander van nu al bepaalde voertuigen te verbieden en te verbannen. We moeten in de eerste plaats zorgen voor alternatieven en zo veel mogelijk de hinderpalen wegwerken die het nu moeilijk maken mensen te overtuigen om die voertuigen aan te kopen. Mensen vinden het niet prettig wanneer we aankondigen iets te zullen verbieden als er nog geen volwaardige alternatieven aanwezig zijn.

De belangrijkste autoconstructeurs hebben de voorbije weken en maanden aangekondigd dat ze volop inzetten op de productie van zero-emissiewagens. De modellen zullen performanter worden. Ik ben dit weekend nog in Kortrijk op een autobeurs geweest en daar stonden heel veel elektrische en cng-modellen. Het aanbod is al iets beter, met constructeurs zoals Hyundai, die nieuwe modellen op de markt brengen, maar het blijft nog altijd redelijk beperkt. Een breder aanbod is belangrijk, want mensen kiezen ook graag een auto die hun aanstaat. Het model moet aantrekkelijk zijn, maar ook de actieradius van de batterijen moet nog verbeteren en de laadsystemen moeten hogere vermogens aankunnen. Ik verwacht ook dat de prijzen van de batterijen zullen zakken en dat dat niet tot 2030 zal duren. Ik verwacht het omslagpunt eerder, al in 2020. Dan zullen heel veel elektrische wagens evenwaardig zijn aan de huidige wagens qua prijs, aanbod en actieradius.

Niet iedereen is het ermee eens, maar in de Europese richtlijn wordt cng wel degelijk beschouwd als 'clean power'. Aan de lidstaten wordt dan ook gevraagd om hierrond beleid uit te werken. We hebben hierover in het Vlaamse actieplan dan ook een duidelijke positie ingenomen. Cng is milieuvriendelijker dan diesel en benzine, zeker voor de luchtkwaliteit. Bovendien is aardgas, lng of cng, ook bruikbaar voor het zwaardere wegvervoer en het waterwegvervoer, terwijl de capaciteit van de batterijen daarvoor nog moet toenemen of de waterstoftoepassingen nog verder moeten worden ontwikkeld.

Dat is een belangrijk element in de vergroening van de verkeersfiscaliteit. Voor privéwagens gaat de omschakeling goed vooruit, maar vergeet niet dat we voor die categorie een vergroening van de verkeersfiscaliteit hebben gehad. Voor bestelwagens komt die er nu ook, en daarbij zal de omschakeling van diesel naar cng een heel belangrijke rol spelen. Volgens sommigen is er voor bestelwagens geen aanbod buiten diesel, maar dat klopt niet. Er is wel degelijk een cng-aanbod.

Op korte termijn zijn er dan ook mogelijkheden om met aardgas winst te boeken, maar op langere termijn blijft het belangrijk te streven naar zero-emissievervoer. De Vlaamse incentives zijn dan ook op elektrische voertuigen gericht. De verkoop van cng is goed voor ongeveer 0,5 procent van de markt. Er blijft dus ruimte genoeg voor elektrische en waterstofvoertuigen om de komende jaren delen van de overblijvende 99 procent van de markt in te nemen.

Mijnheer Diependaele, het is belangrijk dat er signalen zijn dat de huidige cng-installaties later tot waterstoftankstations kunnen worden omgebouwd. Dat zal u waarschijnlijk plezier doen. Indien dat klopt, zijn de investeringen in cng-stations een eerste opstap naar zero-emissiewaterstofvoertuigen.

Het tanken van cng verloopt zoals het tanken van benzine of diesel, met de keuzevrijheden die daarbij van toepassing zijn. Het lijkt me momenteel niet aangewezen

om het thuis tanken van cng te stimuleren, aangezien er mogelijkheden genoeg zijn via tankstations – er komen voortdurend cng-stations bij – en het hier toch om aardgas onder druk gaat. Er zijn al 65 cng-stations in Vlaanderen en 12 zijn er in wording.

Daarmee halen we de vooropgestelde doelstelling voor 2016 die in het Vlaams actieplan is opgenomen. De logica van de markt houdt in dat er een redelijke spreiding van het netwerk moet zijn. Het geheel moet op het aardgasnet worden afgestemd. De verantwoordelijken voor de coördinatie van het actieplan en het CPT-team volgen dit op. De Natural Gas Vehicle Association is hier een actief lid van.

Een derde punt is dat biomethaan nu reeds wordt ondersteund. Elk jaar organiseert het Vlaams Energieagentschap (VEA) een call met betrekking tot de productie van biomethaan. In deze call komen zowel projecten voor de injectie in het aardgasnet als projecten voor de toepassing van biomethaan in voertuigen aan bod. De goedgekeurde projecten krijgen een investeringssteun van maximaal 1 miljoen euro. De voorbije calls hebben al tot de goedkeuring van twee projecten geleid.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt ons natuurlijk stof gegeven voor een heel debat over het elektrisch rijden. Gezien onze volle agenda stel ik voor dat we dit toch beperken. Ik wil toch een paar punten naar voren brengen.

Ik ondersteun natuurlijk het idee dat cng als een transitiebrandstof kan dienen. Zo kan dit, bijvoorbeeld, voor bestelwagens, die meer voor stedelijke toepassingen worden gebruikt, de komende jaren zeker een waardig alternatief voor diesel of benzine zijn.

U hebt verklaard dat u niets wilt verplichten of verbannen. U wilt een beleid voeren dat de mensen ertoe aanzet de keuzes te maken die wij wensen. Dat is op zich natuurlijk een zeer goede keuze. Ik hoop dat u of uw opvolgers, wat misschien wel mensen in deze zaal zullen zijn, door middel van flankerend en regulier beleid ervoor zullen zorgen dat de mensen in 2030 sowieso voor een elektrisch voertuig zullen kiezen als ze een wagen willen kopen. Dit moet dan het interessantst en het goedkoopst zijn, maar ook de minste uitstoot met zich meebrengen. Op die manier zouden we natuurlijk drie vliegen in één klap slaan.

Minister, ik weet dat u zeer hard werkt. U komt vaak in de pers en u kondigt veel aan. Op het vlak van de elektrische voertuigen zou ik u echter willen vragen nog een tand bij te steken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik kan me hier volledig in vinden.

Mijnheer Danen, ik ben blij te horen dat cng volgens u ook als een overstap kan worden gebruikt. Ik had dat, in alle eerlijkheid, niet afgeleid uit uw schriftelijke vraag. Ik heb de conceptnota van de heer Rzoska uit 2013 gelezen. Daarin staat dat cng als tussenstap een goede zaak kan zijn.

Zelf ben ik een absolute fan van waterstof. Dat is al zeven of acht jaar aan de gang, maar we moeten erkennen dat het traag verloopt. Het gaat, in alle eerlijkheid, trager dan ik zou willen.

Minister, u hebt zelf verklaard dat dit met meer dan enkel de technologie te maken heeft. Het heeft ook te maken met de prijs, de oplaadpunten, de modellen van de wagens en dergelijke. Ik vind dan ook dat we dergelijke nieuwe technologieën

ondersteuning moeten blijven bieden. We moeten immers aanvaarden dat we op korte termijn een paar winsten moeten boeken.

Dit kan perfect met behulp van cng, wat zeker een paar voordelen biedt. Het is mogelijk thuis op te laden, en de prijs ligt een stuk lager dan bij water-stofwagens, die nog zeer duur zijn. Bovendien hoeft de chauffeur zijn gedrag niet veel bij te schaven. Volgens de experts is dit immers een van de belangrijkste redenen waarom mensen nog steeds twifelen om de overstap naar elektriciteit of zo te maken. Ze zouden hun gedrag te veel moeten aanpassen. Volgens mij zou dit geen bedreiging voor het elektrisch rijden vormen. Het lijkt me een tussenstap in de overstap. Dat is het signaal dat ik wil geven. Het is een goede tussenstap.

Daarenboven moeten we opletten met de focus die nu zeer sterk op het personenvervoer ligt. Dit heeft natuurlijk de grootste impact, maar er is ook het vrachtvervoer. Elektriciteit op batterijen zal op dat vlak waarschijnlijk geen oplossing bieden. Op lange termijn zou waterstof daar zeer veel kunnen betekenen. Dit zou een oplossing kunnen bieden.

Cng is een mogelijkheid om de transitie te maken die we absoluut moeten onderzoeken. Als overheid moeten we zeer voorzichtig zijn met de stimulansen voor de transitie. Als iets stilaan begint te werken, mogen we niet het signaal geven dat we eigenlijk iets anders willen. Nu investeren bepaalde mensen, zoals DATS 24 en anderen, in oplaadpunten voor cng. We mogen die mensen niet afschrikken met de boodschap dat dit niet voldoende is en dat we iets meer willen. Dat zou geen goede zaak zijn. We moeten het signaal geven dat we dit wel degelijk steunen.

Ik ben overigens zeer blij te vernemen dat de cng-laadstations later blijkbaar gemakkelijk tot waterstoflaadstations kunnen worden omgebouwd. Ik wist dat, in alle eerlijkheid, niet. In het licht van de langetermijnvisie wil ik dit in de toekomst zeker in het oog blijven houden.

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Voorzitter, ook ik probeer het doen en laten van onze zeer daadkrachtige minister te volgen. Blijkbaar heeft de heer Danen naar De zevende dag gekeken. Ik heb tijdens de zomer naar VTM gekeken.

Minister, u hebt op televisie verklaard er persoonlijk voorstander van te zijn tegen 2030 in Vlaanderen enkel nog auto's op schone energie te verkopen. Ik heb dat goed onthouden. Dit punt is dan ook mee opgenomen in de resolutie betreffende een sterk Vlaams klimaatbeleid die hier een tweetal weken geleden is goedgekeurd. In deze resolutie hebben we het u iets minder moeilijk gemaakt dan de lat die u voor uzelf had gelegd. We hebben de Vlaamse Regering gevraagd om een uitdoofscenario uit te werken voor personenwagens met een verbrandingsmotor. Het gaat om een traject tot in 2050, met minstens een halvering van de verkoop en de inverkeersstelling tegen 2030. Dit is conform het scenario dat het Europees Milieuagentschap heeft berekend.

Minister, we kunnen ons de vraag stellen of dit al dan niet voldoende ambitieus is. De marsrichting is in elk geval duidelijk. We hebben de Vlaamse Regering gevraagd aan een dergelijk uitdoofscenario te werken. Dit is dan ook een vraag en een warme oproep om hier effectief werk van te maken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik heb nog een tip voor u. Bedrijven die over een cng-wagenpark beschikken, kunnen vulstations plaatsen bij de personeelsleden die thuis over aardgas beschikken. Die vulstations zijn dan wel traagvullend, maar sommige bedrijven sturen hun technici de baan op. Als de werknemers hun

voertuig 's avonds in de thuisinstallatie pluggen, heeft het vulstation heel de nacht om dat voertuig traag te vullen. 's Ochtends zijn al die wagens dan opnieuw gevuld. Aangezien er geen verplaatsing naar de pomp is, betekent dit ook tijdswinst voor het bedrijf.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik denk dat de doelstellingen duidelijk zijn en dat iedereen erachter staat. Iedereen begrijpt dat we zo snel mogelijk moeten kunnen omschakelen van fossiele brandstoffen naar zero-emissievoertuigen. Iedereen is het daarover eens. We kunnen discussiëren over de snelheid en de manier waarop en over het al dan niet verplichten. Ik probeer het nog altijd te doen met stimuleren en motiveren.

Mijnheer Nevens, we kunnen dat ook thuis doen. Maar dat geldt ook voor elektrische voertuigen. Die kun je thuis gewoon via het stopcontact opladen. Het gaat iets trager dan aan een laadpaal.

En ja, mijnheer Diependaele, je kunt ook zelf elektriciteit maken op je loopband.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Wij vinden dat cng inderdaad een belangrijke transitiebrandstof kan zijn. Maar we willen vermijden dat er een soort 'lock in'-effect optreedt. En als het inderdaad zo is dat cng-stations kunnen worden omgebouwd tot waterstoftanks, dan is dat wel een belangrijke aanvulling. Dat wist ik nog niet, net zo min als de heer Diependaele.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitbetaling van ingeleverde groenestroomcertificaten
– 518 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Half september 2016 deelde Infracx mee dat de netbeheerders Infracx en Eandis vanaf 14 november de centrale aanspreekpunten zouden worden voor alle eigenaars van zonnepanelen. Ook het aanvragen van groenestroomcertificaten (GSC's) moet voortaan via de netbeheerder gebeuren.

Verschillende media berichtten half november al dat de deadline van 14 november niet werd gehaald. Op de website van Infracx staat de mededeling dat de eigenaars van zonnepanelen tussen 23 november en 21 december een persoonlijk stappenplan zullen ontvangen. In het slechtste geval zullen er dus eigenaars van PV-installaties zijn die ruim 2,5 maanden geen GSC's hebben kunnen inleveren.

Minister, bent u op de hoogte van deze problemen?

Terugbetalingen van leningen die werden afgesloten voor het plaatsen van PV-installaties en de inningen van het prosumementarief lopen ondertussen gewoon verder, terwijl de verwachte inkomsten uitblijven. Binnen hoeveel tijd verwacht u dat de ingeleverde GSC's worden uitbetaald? Zal dit nog in 2016 gebeuren? Ik dacht dat de netbeheerder in dit geval een zestal weken had om uit te betalen. Op die manier wordt de periode tussen het inleveren of het overschrijden van de 1000 kilowattuur en het uitbetalen toch wel erg lang.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Danen, ik ben uiteraard op de hoogte van het feit dat de netbeheerders vanaf 23 november de centrale aanspreekpunten zijn voor alle eigenaars van zonnepanelen. Het was de bedoeling dat ze dat werden vanaf 14 november. Er is dus sprake van een niet-voorzienbare vertraging van anderhalve week en dit doordat er problemen zijn geweest bij het overzetten van bestanden.

Het gaat om een zeer complexe operatie. Op hetzelfde moment, 23 november dus, werden alle nieuwe webtoepassingen in dienst genomen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), van het Vlaams Energieagentschap (VEA), van Eandis en van Infrax. Al deze systemen moeten met elkaar communiceren om de gegevens en certificaten te beheren van 240.000 installaties die elektriciteit produceren uit hernieuwbare energiebronnen, en hun eigenaars. Het was dus een zeer omvangrijke operatie.

We moeten wel een onderscheid maken tussen twee situaties: enerzijds de grote installaties van meer dan 10 kilowatt waarvan de productiemeterstanden uitgelezen worden door de netbeheerder, en anderzijds de kleine installaties waarvan de productiemeterstanden doorgegeven worden door de eigenaar zelf.

De certificaten voor de grote PV-installaties (photovoltaic) hebben hun certificaten voor de productie van de maand september midden oktober ontvangen. De eigenaars van deze installaties hebben eind oktober een bestelbon ontvangen van de netbeheerder om de uitbetaling mogelijk te maken. Voor de productie maand oktober zullen deze bestelbons volgens de huidige planning eind november bezorgd worden. Er is dus geen sprake van vertraging in de uitbetaling van de grote installaties.

De eigenaars van kleine PV-installaties hebben de productiemeterstanden van hun installatie nog kunnen doorgeven tot 10 oktober. Indien deze meterstanden recht gaven op een GSC, hebben ze de uitbetaling daarvan ontvangen eind oktober. Vanaf 23 november, dus de grote dag dat alles veranderde, zullen zij in groepen, de zogenaamde 'batches', de nodige toegangsgegevens ontvangen voor de nieuwe toepassingen van de netbeheerder en zullen zij dus ook in 'batches' de mogelijkheid hebben om productiemeterstanden door te geven in de nieuwe toepassing. De uitbetaling van hun certificaat volgt dan binnen de veertien dagen.

Aangezien Eandis en Infrax bijna een kwart miljoen PV-eigenaars op de hoogte moeten brengen van de manier waarop die de nieuwe toepassing kunnen betreden en gebruiken, zullen de gebruikers verdeeld worden in die groepen. Eandis en Infrax zetten hiervoor de nodige resources in voor ondersteuning via een callcenter. Dit doen ze vooral om dit in goede banen te leiden en geen overrompeling te veroorzaken bij de netwerkbeheerders.

Volgens de laatste informatie die we hebben ontvangen, is op dit moment alles onder controle.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het is alvast goed om te horen dat alles onder controle is. Maar het is wel zo dat particulieren die nu nog geen toegangscode hebben gekregen – en dat kan, want de periode loopt tot 21 december – tussen begin oktober en nu niets hebben kunnen doen. Ik vind wel dat de communicatie van de netbeheerders hierover voor verbetering vatbaar is. Er is enkel een bericht op de website waarop staat dat er wat vertraging is geweest en dat de code ten laatste eind december zal worden gegeven. Zeker mensen die financieel wat moeilijk zitten en die erop gerekend hadden dat ze met de GSC's hun lening zouden kunnen terugbetalen, blijven soms wat op hun honger zitten.

Men moet niet communiceren dat alles onder controle is. Een tussentijdse communicatie lijkt mij toch wel interessant en nodig om eventuele ongerustheid weg te werken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dit is een typisch overschakelingsprobleem dat altijd kan voorkomen. Het is zeer snel en adequaat opgelost. Ik geef wel toe dat de communicatie vanuit de distributienetbeheerders misschien beter zou kunnen. Toen ik het bericht in Het Laatste Nieuws van 23 november las, heb ik onmiddellijk gemaild, want ik was niet op de hoogte. De communicatie kon inderdaad beter. Anderzijds mogen we niet dramatiseren. Uiteindelijk is het op een snelle manier opgelost. Mijnheer Danen, u zegt dat de verwachte inkomsten uitblijven, maar ondertussen blijft het prosumementarief gewoon verder lopen. Het prosumementarief wordt gewoon bij de maandelijkse voorschotten verrekend. Het gaat hooguit over een verschuiving van ontvangsten met een paar weken. Dat zal voor de betrokkenen niet het meest cruciale zijn.

Minister Bart Tommelein: Ik heb er wat ervaring mee. Ik heb ooit zelf een zonnepaneleninstallatie gehad met groenestroomcertificaten. Het is nu de uitgelezen maand om de overschakeling te doen. Het tempo waarin kilowattuur wordt geproduceerd, is veel trager dan in de zomermaanden. Er moet een bepaald volume worden gehaald om een certificaat te ontvangen van maximum 450 euro. In de wintermaanden duurt het enkele weken vooraleer men dat bereikt. Het is dus het ideale ogenblik.

We gaan de netbeheerders er inderdaad op wijzen dat ze een aantal verbeteringen in de communicatie moeten aanbrengen.

Johan Danen (Groen): Door een vraag te stellen, dramatiseert men niet. Dit gezegd zijnde, waren veel mensen niet op de hoogte van de overschakeling. Ikzelf was ook niet op de hoogte, maar ik was natuurlijk niet in paniek. De mensen die niet op de hoogte waren, hadden wel de indruk dat er mogelijk iets mis was. Dat is vervelend, want het was gewoon een geplande overschakeling. De communicatie had beter kunnen zijn. Ik neem aan dat de netbeheerders, de VREG, en het nummer 1207 heel wat telefoontjes hebben gehad met de vraag wat er aan de hand was, terwijl er geen probleem is. Er is gewoon een overschakelingsprobleem, wat normaal kan zijn, maar dat moet gecommuniceerd worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aanrekening van de energiehelling bij het wisselen van elektriciteitsleverancier – 548 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijn korte vraag gaat over de communicatie van de Vlaamse Ombudsdienst over een dossiertje over de Vlaamse energiehelling. Volgens de Ombudsdienst zouden er honderden voorbeelden zijn van gezinnen die een te hoge bijdrage moeten betalen voor de energiehelling. Dit probleem doet zich blijkbaar voor bij gezinnen die van elektriciteitsleverancier zijn veranderd. Dat zijn er heel wat. Enkele maanden na hun overgang van die elektriciteitsleverancier hebben ze al een jaarafrekening ontvangen. De leverancier extrapoleert het verbruik van die paar maanden naar een jaarverbruik op basis waarvan de

energieheffing dan wordt berekend. Als in die paar maanden het elektriciteitsverbruik hoger is dan gemiddeld, bijvoorbeeld als gevolg van de koude, zal de energieheffing die het gezin wordt aangerekend, mogelijk in een hogere schijf liggen dan de schijf op basis van zijn werkelijk jaarverbruik.

Als hier geen oplossing voor gevonden kan worden en gezinnen die overstappen van elektriciteitsleverancier mogelijk altijd een te hoge of een te lage energieheffing krijgen aangerekend, zal dit mogelijk een bezwaar zijn voor gezinnen om nog over te stappen van energieleverancier. Dat kan zeker niet de bedoeling zijn. Ondertussen weten we dat het niet zo'n vaart zal lopen. De minister heeft er al op geantwoord in de pers. Ik heb toch nog een aantal vragen.

Zullen gezinnen die op basis van hun jaarverbruik een te hoge energieheffing hebben betaald, het te veel betaalde bedrag automatisch terugkrijgen of dienen zij hiervoor bepaalde stappen te zetten in de richting van de elektriciteitsleverancier?

Zullen de gezinnen het te veel betaalde bedrag teruggestort krijgen of zal dit pas verrekend worden via een volgende factuur?

Ziet de minister een oplossing voor dit probleem zodat mensen toch direct de juiste energieheffing krijgen aangerekend? Of zal dit blijven voorvallen bij gezinnen die kort na een overstap van elektriciteitsleverancier hun energieheffing moeten betalen?

Kan een soortgelijk probleem zich ook voordoen bij gezinnen die het sociaal tarief van de energieheffing moeten betalen, waardoor zij geen 25 euro maar 100 euro krijgen aangerekend?

Wanneer zal de aanpassing aan de energieheffing, waarbij de grens tussen een heffing van 290 euro en 770 euro verschuift van 20 megawattuur naar 25 megawattuur, definitief worden goedgekeurd?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Het Energiedecreet bevat de regels aangaande de berekening van het jaarverbruik voor de inning van de energieheffing. Ik zal me in mijn antwoord verder beperken tot de situatie van natuurlijke personen. Bij hen gebeurt de facturatie van de elektriciteitsafnamen jaarlijks. De heffing wordt berekend op basis van de verbruiksgegevens over de twaalf maanden die voorafgaan aan de einddatum van de periode waarop de factuur betrekking heeft.

Indien de verbruiksgegevens waarop de factuur betrekking heeft, niet overeenstemmen met een periode van twaalf maanden die voorafgaan aan de einddatum van de periode waarop de factuur betrekking heeft, dan worden de verbruiksgegevens geëxtrapoleerd aan de hand van in de elektriciteitsmarkt vastgelegde verbruiksprofielen. Deze regels bevatten dus een logische sequentie: eerst het daadwerkelijke verbruik, en pas bij ontbreken van dergelijke gegevens, bijvoorbeeld in geval van een nieuwbouw of een nieuwe aansluiting, een extrapolatie.

Het is bij de toepassing van deze regels dat bij een switch een aantal leveranciers voor hun nieuw te beleveren afnamepunten geen rekening hebben gehouden met het in dat kalenderjaar reeds gerealiseerde verbruik bij een andere leverancier, maar louter extrapoleren op basis van de eigen gegevens met betrekking tot dat verbruik op dat afnamepunt. Wanneer die maanden zich dan bijvoorbeeld bevinden in een periode waar het verbruik regulier hoger is, bijvoorbeeld de winterperiode, en men sowieso flirtte met de grens tussen heffingscategorieën, dan kan het dat bij de proratering van de heffing een te hoge tariefcategorie wordt gebruikt. Let wel, het omgekeerde is ook mogelijk: indien in lagere

verbruiksmoanden een opname gebeurt, kan er ook een onderschatting gebeuren, waardoor een te laag heffingsbedrag wordt aangerekend.

De energieheffing wordt voor rekening van het Vlaamse Gewest geïnd door de elektriciteitsleveranciers. Aangezien de Vlaamse overheid de heffing niet zelf int, hebben we geen rechtstreekse middelen om op de inning ervan in te grijpen. De ombudsman beveelt in dit kader aan dat de elektriciteitsleverancier bij de eerstvolgende eindafrekeningen nagaat of de klant in aanmerking komt voor een herberekening van zijn eindafrekening voor het heffingsjaar 2016. Dit bedrag, in bonus of in malus, kan dan worden verrekend via de volgende afrekenings- of slotfactuur. Ik sluit me bij deze zienswijze aan. Uiteraard kan men zich steeds ook zelf bij het ontvangen van een slotfactuur rechtstreeks tot de leverancier wenden en om een rechtzetting verzoeken.

Ik heb intussen ook reeds een aantal initiatieven genomen ten einde de transparantie van de aanrekening van de energieheffing te verhogen. Vooreerst heb ik al aan de Vlaamse Belastingdienst de opdracht gegeven om in de uitgebreide rubriek 'Veelgestelde vragen' op hun website duidelijker uit te leggen hoe het jaarverbruik moet worden bepaald indien er een opname plaatsvindt tussen de jaarlijkse meteropnames. Deze aanpassing werd gisteren, 13 december, op de website gezet. Vorige vrijdag heb ik via een aanpassing van het energiebesluit de duidelijkheid verhoogd betreffende de inning van de energieheffing. Elke leverancier zal nu op de afrekening en de slotfactuur duidelijk de precieze vergoeding die de afnemer van de elektriciteit verschuldigd is, de heffingsgrondslag en de berekeningswijze van de energieheffing moeten vermelden. Tot slot zal ik ook aan de netbeheerders decretaal de opdracht geven om de leveranciers per afnamepunt dat ze beleveren de verbruikshistoriek van de voorbije twaalf maanden ter beschikking te stellen. Hierdoor zal elke leverancier steeds over de correcte gegevens beschikken waardoor in de toekomst dergelijke verkeerde extrapolaties niet meer zouden mogen voorkomen.

U stelt ook de vraag naar de situatie van de afnamepunten van categorie A. De personen uit categorie A kunnen genieten van een uniform tarief van 25 euro. Zij zitten in die categorie, niet vanwege een bepaalde verbruiksschijf, maar vanwege hun persoonlijke situatie. Enkel bij personen die geen beschermde afnemer zijn, maar die wel een budgetmeter of stroombegrenzer hebben, kan zich in theorie ook een verkeerde aanrekening voordoen, maar dat kan enkel wanneer zij terugkeren naar de reguliere markt en het verbruik in het kader van de berekening van het heffingstarief opnieuw relevant wordt.

Het ontwerp van decreet waar u naar verwijst, ligt momenteel voor advies bij de Raad van State, wat inhoudt dat de definitieve goedkeuring waarschijnlijk pas begin januari 2017 zal kunnen plaatsvinden, waarna de parlementaire behandeling in dit parlement nog zal moeten worden doorlopen. Ik streef naar een inwerkingtreding op 1 maart 2017.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw initiatief tot aanpassing van de regelgeving om de energieheffing op een transparante manier te laten verlopen. De verbruikshistoriek van twaalf maanden zal zorgen voor een definitieve aanpak van dit probleem. Voor de problemen die zijn ontstaan, draagt de oplossing van de ombudsdienst ook uw voorkeur weg, begrijp ik. Hebt u dat zelf gecommuniceerd aan de leveranciers, zodat we zeker zijn dat ze inderdaad allemaal die oplossing zullen hanteren en die verrekening gaan doen?

Ik hoop dat die inwerkingtreding op 1 maart 2017 hier zo snel mogelijk besproken en goedgekeurd kan worden, zodat de mensen voor de energieheffing in de correcte schijf kunnen worden ingedeeld.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Het aangepaste tarief zal in werking treden op 1 maart. In het verleden is gebleken dat de mensen die in die schijf van 770 euro, die nu wordt verlaagd naar 290 euro, vooral particulieren zijn die hoofdzakelijk elektrisch verwarmen. Minister, hoe kunnen we ervoor zorgen dat daarin een omslag wordt gemaakt? Hoe kunnen we die groep van mensen die elektrisch verwarmen benaderen om naar een ander type van hoogrendementsverwarming over te stappen? Voor kwetsbare afnemers is de energieheffing sowieso 25 euro, voor hen is dit niet van toepassing. Maar voor serieuze aanpassingen op het vlak van verwarming komt men ook in aanmerking voor de Renovatiepremie. Het zou goed zijn na te denken over hoe we die gezinnen kunnen stimuleren om over te stappen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Wat nu naar aanleiding van de energieheffing naar boven komt, is een probleem dat al jaren bestaat, namelijk de verbruiksprofielen. Dat is een federale materie en die profielen worden door het federale niveau opgesteld. Als particulier kun je met betrekking tot je afrekening of de voorstellen tot voorafbetalingen altijd bij je leverancier terecht om te melden dat je het er niet mee eens bent of om daar wijzigingen in aan te brengen. Nu zitten we wel met het fenomeen dat leveranciers zich baseren op een verbruiksprofiel dat op een theoretische manier is opgemaakt. Hebben we die federale verbruiksprofielen nog wel nodig? Vanaf het moment dat we een digitale meter hebben denk ik dat we ze niet meer nodig hebben. Dan hebben we immers de exacte gegevens.

Het gaat hem natuurlijk ook over de transparantie van de factuur in het algemeen. We moeten bijvoorbeeld ook vaststellen dat leveranciers de groenestroomcertificaten te duur aanrekenen. In plaats van een winstmarge te nemen op hun commodity, op hun leveringsgedeelte, nemen ze die op hun groenestroomcertificaten.

Ik heb te vaak mensen en ondernemingen erop gewezen dat ze niet alleen de prijzen van het leveranciersgedeelte moeten vergelijken, maar bijvoorbeeld ook het gedeelte van de groenestroomcertificaten. Een groenestroomcertificaat is een bepaalde kost die gekend zou moeten zijn, zodat daar niet bepaalde marges op worden gerekend. Ik ben zelf voorzitter geweest van het Vlaams Energiebedrijf. Ik heb gezien dat de Vlaamse overheid veel te veel betaalde aan groenestroomcertificaten. Zodra je dat in de markt zette, daalde dat met 30 tot 40 procent. Er was dus wel degelijk iets aan de hand. En veel leveranciers doen het. Mijn bijkomende vraag is dus: hoe kunnen we de transparantie in het algemeen vergroten?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik wil kort inpikken op wat mevrouw Taeldeman net zei over de elektrische verwarmingstoestellen. Er zijn in Vlaanderen 300.000 mensen of gezinnen die elektrisch verwarmen. Ik wacht op een actieplan om mensen weg te laten gaan van elektrische verwarming, omdat ze nu helemaal niet energie-efficiënt verwarmen en bovendien veel te veel betalen. Er is op dat vlak dus nog een gigantische uitdaging.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Collega's, mensen begrijpen het inderdaad niet altijd goed. Wij promoten elektrisch rijden en we raden elektrisch verwarmen af. Dat is voor hen iets nieuws geweest, ook in de communicatie. Er zijn ook altijd nog positieve zaken aan minder positieve zaken. Een aantal zaken komen inderdaad naar boven naar aanleiding van de energieheffing. Een van de zaken die heel

duidelijk geworden zijn, is dat elektrisch verwarmen absoluut moet worden afgebouwd en dat we daar alternatieven voor moeten zoeken.

En dat gebeurt ook. We breiden de premies uit. We breiden ook de premies uit voor de sociaal zwakkeren in onze samenleving. Ik denk dat we die premies nog bekender moeten maken bij het grote publiek. Dat blijft bij mij een grote bekommernis. Ondanks het feit dat er af en toe heel veel lawaai rond wordt gemaakt, kennen heel veel mensen hun elektriciteitsverbruik en -factuur nog altijd onvoldoende.

Ik denk inderdaad, mijnheer Gryffroy, dat de verbruiksprofielen zullen uitdoven, omdat je in de toekomst met een ander type meter te maken zult hebben, waar de opvolging op verschillende fronten de zaken een stuk gemakkelijker zal maken. Wij gaan een interfederale werkgroep opstarten om die facturen transparanter te maken, want er zijn zowel gewestelijke als federale eisen die daarop geformuleerd moeten worden. De factuur eenvoudiger en transparanter maken, is niet alleen een zaak van ons, maar voor een stuk ook van de federale overheid. We kunnen dat het best eens uitwerken in een interfederale werkgroep.

Naast het transparanter maken van de factuur, is het ook mijn bekommernis om de energiefactuur, als het enigszins kan, kleiner te maken voor de mensen. Maar dat betekent heel veel communicatie en actieplannen. Ik ben gisteren in mijn eigen stad nog gaan spreken voor een congres over energiearmoede. Het is duidelijk dat wij op het terrein nog heel veel werk hebben. De energieconsulenten en energiehuizen moeten daar een belangrijke rol in blijven spelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de invoering van een capaciteitstarief – 571 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, mijn vraag gaat over de mogelijke invoering van een capaciteitstarief. Het is een heel neutrale vraag, zonder daarover paniek te willen zaaien of onrust te willen stoken.

Het toekomstige energielandschap en de transitie naar een meer decentraal en duurzaam energiesysteem stellen iedereen die in dat energielandschap actief is, voor nieuwe uitdagingen. Het capaciteitstarief – hoewel nog in onderzoeksfase – beroert nu al de gemoederen. Het voorstel waarover de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) tijdens de zomer consulteerde, biedt echter geen antwoord op die uitdagingen en heeft daarentegen veel nadelen. Bovendien zijn er een aantal onzekerheden.

Een dergelijke ingrijpende wijziging in de tariefstructuur kan alleen doorgevoerd worden als ze op een toekomstbestendige wijze ten goede komt aan een beter, duurzamer en kostenefficiënter energiesysteem, waarbij elektriciteit voor iedereen toegankelijk is. De voorgestelde tariefstructuur lijkt vooral een antwoord te bieden op de bekommernissen van de distributienetbeheerders om hun inkomsten veilig te stellen, in het licht van een groeiend aandeel zelfproductie en een verminderde afname van elektriciteit. Ze heeft echter een negatief effect op energie-efficiëntie en het zijn vooral de kleine gebruikers die meer zullen moeten betalen, als dit zou worden ingevoerd. Kwetsbare afnemers, huurders en huishoudens met een standaard-aansluiting zullen niets kunnen doen om een factuurverhoging tegen te gaan.

Het is bovendien geen enkele stap vooruit in de uitbouw van een flexibel en gedecentraliseerd energielandschap, omdat het model te statisch is, geen rekening houdt met gelijktijdigheid en de ondersteunende diensten die netgebruikers zouden kunnen leveren, noch de positieve effecten van decentrale energieproductie op het net valoriseert. Het draagt niet bij aan systeemflexibiliteit, waardoor het sterk de vraag is of dit effectief zal leiden tot een efficiënter collectief netgebruik en een verlaging van de netkosten.

Momenteel zijn nieuwe aansluitingen verplicht 'standaard elektriciteitsaansluitingen'. Dat is een monofasige aansluiting van 40 ampère. In het licht van een toekomstige capaciteitstarifiering, maar ook met het oog op een evenwichtiger netstructuur, is het zinvol om ook lagere aansluitingen mogelijk te maken. Helaas is dat nu niet mogelijk. De VREG en uzelf hebben daar al geregeld over gecommuniceerd, dat mensen ervoor kunnen kiezen om hun aansluiting te verminderen. Maar bij een nieuwe aansluiting is dat blijkbaar niet mogelijk, wat ik heel vreemd vind. Denkt u eraan het technisch reglement zo aan te passen dat lagere aansluitingen ook mogelijk worden? Het regeerakkoord maakt melding van de invoering van een capaciteitstarief. Hoe staat u zelf tegenover de invoering daarvan?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Danen, het technisch reglement legt op dat nieuwe aansluitingen voor wooneenheden op laagspanning minimaal moeten beschikken over een aansluitingsvermogen van 9,2 kilovoltampère. Bij de invoering van dit artikel was het de bedoeling om de aanvrager recht te geven op een aansluitingsvermogen van 9,2 kilovoltampère. Dat vermogen is namelijk nodig om een doorsnee hedendaagse huishoudelijke gebruiker, die beschikt over de klassieke huishoudtoestellen als wasmachine, droogkast, kookplaat en frituurpan, ongehinderd van stroom te voorzien. Het was niet direct de bedoeling om te verhinderen dat de aanvrager desgewenst ook een lager vermogen kon aanvragen. Om dit te verduidelijken, wordt bij de herziening van het technisch reglement een nieuwe tekst voorgesteld zodat de aanvrager kan eisen dat deze minimaal beschikt over een aansluitingsvermogen van 9,2 kilovoltampère. Aangezien er voor nieuwbouw aangestuurd wordt op de plaatsing van warmtepompen en zonnepanelen, is 9,2 kilovoltampère in vele gevallen ontoereikend.

Recent werd door het Vlaams Parlement een voorstel van decreet goedgekeurd waardoor de technische reglementen moeten worden goedgekeurd door de raad van bestuur van de VREG en niet meer door de Vlaamse Regering. Ik kan als minister dus geen aanpassingen meer aanbrengen aan de technische reglementen.

Ik zal als minister loyaal het regeerakkoord uitvoeren. De invoering van het capaciteitstarief is echter niet geheel mijn bevoegdheid. Het is namelijk de VREG die de modaliteiten van het capaciteitstarief zal moeten bepalen. U vraagt hoe ik hier zelf tegenover sta. Ik ben ervan overtuigd dat op termijn de kilowattuur niet de enige drager kan zijn van het nettatarief. De kosten die veroorzaakt worden door afname en injectie op het net, zijn vaak niet gelinkt aan het verbruik. Hetzelfde geldt voor de doorrekening van openbaredienstverplichtingen in het nettatarief. We moeten allemaal minder verbruiken, en dat heeft het effect dat de prijs per kilowattuur stijgt. Het capaciteitstarief kan hier voor een oplossing zorgen.

Er zal rekening moeten worden gehouden met een heel aantal aandachtspunten wanneer een capaciteitstarief wordt ingevoerd. Zo zal in kaart moeten worden gebracht of de Vlaamse gezinnen en bedrijven een correct aansluitingsvermogen hebben. Er kan namelijk worden verwacht dat een heel aantal gezinnen vandaag met een overgedimensioneerde aansluiting zitten. Voor hen moet het dan ook mogelijk zijn om eenvoudig en goedkoop hun aansluitingsvermogen aan te passen en te doen dalen. Daarnaast moet er ook worden gewaakt over de

effecten van het capaciteitstarief. Als de besprekingen aanvatten – want op dit moment gebeuren er enkel berekeningen en testen – zal ik aan de VREG vragen om bijzondere aandacht te besteden aan de impact op de kleinere verbruikers en de prosumenten. Het is niet de bedoeling om een capaciteitstarief in te voeren dat bepaalde klantengroepen onredelijk behandelt.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het capaciteitstarief is nog niet ingevoerd. De consultatieronde is weliswaar afgerond, maar het verslag moet nog verschijnen. Ik stel voor dat we een discussie ten gronde voeren zodra het verslag van de consultatieronde er is.

Ik vind het vreemd dat men zegt: 'We kunnen bestaande aansluitingen naar een lager niveau dimensioneren.' Ik heb begrepen dat iemand met een standaard-aansluiting en slimme toestellen, die op gas kookt en bijvoorbeeld geen droogkast heeft, mogelijk wel genoeg heeft met een lagere aansluiting. Als die na een aantal jaren dan toch andere dingen gaat doen, zoals het installeren van een warmtepomp, kan die flexibel opnieuw overschakelen naar een hogere aansluiting. We moeten flexibiliteit inbouwen in de aansluitingen en overschakeling. De kostprijs ervan moet redelijk zijn, zodat mensen kunnen aansluiten naargelang hun behoefte. Het is net de bedoeling, ook van de netbeheerder, om zicht te krijgen op de capaciteit op wijkniveau en dergelijke. Op die manier moet men bepaalde dingen niet verzwaren en blijven de kosten beperkt. Dat is de bedoeling van het capaciteitstarief.

Ik ben blij dat u zegt dat we ervoor moeten zorgen dat de onbedoelde neven-effecten, zoals dat kleine verbruikers meer worden belast, niet zullen plaatsvinden. Dat zou namelijk bijzonder pervers zijn. Op dat moment gaat de incentive om minder te verbruiken, om over te schakelen naar ledverlichting, om energiezuinige toestellen te kopen, verdwijnen. Als een steeds groter stuk in de factuur vast wordt en een steeds kleiner deel variabel, dan krijg je ongewenste neveneffecten voor kleine gebruikers. Bovendien zullen mensen minder geneigd zijn om te investeren in energie-efficiënte toestellen. Ik hoop dat die bedenkingen zullen worden meegenomen. Ik besef dat het niet u bent die daarover beslist, maar wel de VREG.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het zou misschien inderdaad goed zijn om hierover, op basis van de consultatieronde en het verslag, een goede gedachtewisseling te houden.

Mijnheer Danen, met alle respect, u zegt dat u zo neutraal mogelijk probeert te zijn, maar eigenlijk bent u dat niet. U bent tegen nieuwe techniek en tegen innovatie.

Een aantal weken geleden lanceerde de heer Beenders ook een debat rond het capaciteitstarief. Alles wordt in een compleet verkeerd daglicht gesteld.

Ten eerste is het huidige systeem van kilowattuur eigenlijk niet sociaal. Dat heb ik hier al verschillende keren aangehaald. Want als u een echte kleinverbruiker bent, dan betaalt u evenveel als iemand die toevallig een netto kleinverbruiker is, bijvoorbeeld omdat die zonnepanelen plaatst. Dát is pas niet rechtvaardig.

Twee: u zegt dat u de besparing niet op de factuur ziet. Dat klopt niet. Want de capaciteit slaat slechts op een gedeelte van de factuur. De overschakeling van klassieke spots naar leds of de aankoop van een nieuwe koelkast zal zorgen voor verminderd verbruik. Als de digitale meter er is, zo ongeveer op het moment dat

het capaciteitsstarief is ingevoerd, zal men kunnen evolueren naar een dynamisch capaciteitsstarief. Dan kan men bijvoorbeeld zeggen dat men die 40 ampère of die 9,2 kilowattuur niet nodig heeft, en genoeg heeft aan 6 kilowattuur. Dat zal u ertoe aanzetten om het verbruik in de tijd te spreiden. Men moet niet 's ochtends én de vaatwasmachine én de wasmachine aanzetten; men kan dat in de tijd spreiden, zodat men minder capaciteit nodig heeft. Maar waarom zou men het net belonen als men daarvoor geen financiële stimulans krijgt? De innovatieve markten moeten alle kansen krijgen. Minister, u zegt dat het technisch reglement een zaak van de regulator is. Vroeger was dat ook zo. U kunt daarover dus uitspraken doen, en uw visie ter zake verwoorden.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, ik wil de heer Gryffroy geruststellen: ik ben geen tegenstander van nieuwe technologieën en vooruitgang. Blijkbaar is het nodig om dat te zeggen wanneer men bij nieuwe ontwikkelingen een aantal terechte bedenkingen maakt. Men hoeft niet tegen het principe van een capaciteitsstarief, het idee van een slimme meter en de connectie van de toestellen te zijn om te kunnen vaststellen dat we in een overgangperiode zitten. Zo'n overgangperiode draagt risico's in zich en roept vragen op.

We praten nu alsof het capaciteitsstarief eraan komt. En dat is misschien wel zo. Maar de mogelijkheden om te zorgen voor een flexibele aanpassing zijn er nog niet. De vraag van de heer Danen is terecht. Op die basis factureren heeft slechts zin wanneer mensen heel gemakkelijk én heel goedkoop de capaciteit kunnen veranderen. Vandaag kunnen zij dat niet. De vraag is dus terecht: als dat laatste niet kan, zullen de mensen de dupe worden van vernieuwingen die niet door overgangsmodaliteiten worden begeleid. Ik steun dus de vraag van de heer Danen, zonder dat dit betekent dat ik tegen het capaciteitsstarief of vooruitgang zou zijn.

Johan Danen (Groen): Precies omdat ik voor nieuwe technologieën en verandering ben, wil ik dat de invoering op een goede manier gebeurt. Een invoering waar nog heel wat haken en ogen aan zitten, neemt het draagvlak voor vernieuwing weg. Ik wil dat voorkomen. Ik stel voor om het debat te hernemen wanneer het verslag over de consultatieronde er is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energielening – 613 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Vlaamse energielening – 667 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energiehuisen – 671 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Vlaamse energielening – 672 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik kom even terug op het succesvolle instrument dat de Vlaamse energielening is. In juli heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring gegeven aan wijzigingen aan de energielening. De prioritaire doelgroep is uitgebreid, het te ontlene bedrag wordt opgetrokken, de termijn wordt verlengd en het wordt mogelijk voor organisaties om leningen aan te gaan. Voorts is ook beslist dat vanaf 2019 de Vlaamse energielening uitsluitend kan worden aangevraagd door de prioritaire doelgroep. Veel commissieleden waren aanwezig op de klimaatop in Gent. Het was verassend er te horen dat drie commerciële banken zich engageren om in de toekomst energieleningen aan te bieden. Blijkbaar hebt u met die banken overlegd.

Hierover wil ik u graag volgende vragen stellen. Een: vanaf wanneer zullen deze banken de energielening aanbieden? Twee: aan wie en onder welke voorwaarden zullen ze dat doen? Worden in overleg met Vlaanderen voorwaarden vastgelegd die voor alle banken hetzelfde zijn of hebben de banken op dat vlak een zekere vrijheid? Op de top is aangekondigd dat er een interestvoet van minder dan 2 procent zal worden gehanteerd. Hoe zeker is het dat die commerciële banken ook in de toekomst dat tarief zullen aanhouden? Drie: op basis waarvan werden deze drie commerciële banken geselecteerd? Verwacht u dat het aantal banken dat de energielening aanbiedt in de toekomst nog zal uitbreiden? Vier: blijft de energielening voor de prioritaire doelgroep tegen 0 procent interest bestaan? Dat moet toch duidelijk zijn. De energiehuisen maken zich daarover zorgen.

Ik wil hier in de commissie toch nog eens bevestigd horen of de energielening tegen 0 procent voor de prioritaire doelgroep zal blijven bestaan. Zal Vlaanderen die lening blijven aanbieden? Is het Vlaanderen dat dat zal blijven doen, of denkt u erover om die 0 procentlening ook door te schuiven naar het circuit van de banken? Bij de energiehuisen is men bezorgd. Dat heeft te maken met de principebeslissing die de regering heeft genomen in juli om vanaf 2019 enkel nog leningen toe te kennen aan de prioritaire doelgroep.

In het verleden zijn er leningen afgesloten. Er lopen momenteel achtduizend Vlaamse energieleningen voor een periode van vijf jaar. Bij de energiehuisen vraagt men zich natuurlijk af wat er gaat gebeuren met die lopende energieleningen. Welke

impact zullen de wijzigingen aan de energielening hebben op de werking van de bestaande energiehuizen? U hebt echter al aangekondigd bezig te zijn met een impactstudie. Is het mogelijk voor u om daarover iets meer te zeggen? Is die studie al klaar? Zal de energielening voor niet-commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen in de toekomst worden aangeboden door Vlaanderen, of wordt er ook veeleer over gedacht om die over te laten nemen door commerciële banken?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, mijn vraag is gelijkaardig. Er zijn ondertussen al iets meer dan achtduizend leningen afgesloten. Misschien hebt u nog recentere cijfers. De hervorming die deze zomer door de regering is goedgekeurd, draagt zeker onze goedkeuring weg. Het uitbreiden van de scope van de lening en het betrekken van niet-commerciële organisaties zoals scholen en verenigingen zijn allemaal positieve elementen. Alleen het stopzetten van de energieleningen voor wie niet tot de doelgroep behoort, lijkt ons nog altijd een moeilijk punt, maar daarover hebben we het in deze commissie al vaak gehad.

U hebt ons vorige week dan aangenaam verrast met het nieuws dat een aantal commerciële banken een energielening zullen aanbieden met een rente lager dan 2 procent. U hebt die brave mensen op het podium gehaald en hun een twittertegel aangeboden. Dat is natuurlijk bijzonder positief. Voor de gezinnen is dat positief, en hopelijk zet het gezinnen inderdaad aan tot meer energiebesparende maatregelen.

Met die verrassing rezen er echter ook een aantal vragen, zeker toen u de indruk wekte, bij ons dan toch, dat gezinnen op termijn alleen nog maar zouden terechtkunnen bij banken voor zo'n energielening. Mocht dat inderdaad het geval zijn, dan zullen de energiehuizen, die nu instaan voor de Vlaamse energieleningen, het moeilijk hebben om te overleven, zoals collega Taeldeman al aangaf. Als ze alleen nog maar die renteloze energieleningen mogen aanbieden, zullen ze hun inkomsten immers zien terugvallen tot 20 procent van de huidige inkomsten. Het zou natuurlijk jammer zijn dat de energiehuizen en hun expertise zouden verdwijnen, nadat uw voorganger, minister Turtelboom, net inspanningen heeft gedaan om het systeem vrijwel gebiedsdekkend te maken in Vlaanderen. Er zijn nog twee kleine gemeentes die weerstand bieden. Misschien kunt u die laatste ook nog regulariseren en hen ook laten meegenieten van de weldaden van de Vlaams Parlementse energielening. Alleszins is de energielening onder deze regering versterkt en uitgebreid, en dat is alleen maar positief. We mogen die kennis en ervaring die is opgebouwd bij het begeleiden en ontzorgen van mensen, niet verloren laten gaan, zeker als we zien dat net een aantal van de projecten die op de klimaat- en energietop door de Vlaamse Regering en minister Schauvliege zijn beloofd met een klimaatprijs, ook een beroep hadden gedaan op de energielening.

Minister, zijn er, naast die drie bankinstellingen die u met een twittertegel op het podium hebt beloofd, nog andere banken die straks zo'n energielening tegen minder dan 2 procent zullen aanbieden? Werd er daadwerkelijk een overeenkomst gesloten tussen de banken en de Vlaamse overheid, en wat zijn dan de concrete afspraken en garanties die zijn gegeven?

– Bart Nevens treedt als voorzitter op.

Het is niet de eerste keer dat banken en de Vlaamse minister van Energie elkaar vinden. Een van uw voorgangers, minister Van den Bossche, had een beleids-overeenkomst afgesloten met Triodos Bank en Belfius om groene energieleningen aan gezinnen te verschaffen. Het is wat vreemd dat die dan niet op het podium stonden met een twittertegel in de hand, aangezien zij al eerder te kennen gaven met de Vlaamse overheid te willen samenwerken. Vandaar de vraag of die

overeenkomsten nog steeds lopen. Werden de vooropgestelde doelstellingen daarmee bereikt? Hoe evalueert u die overeenkomsten en hoe passen ze in uw huidige beleid?

Zullen de energiehuizen in de toekomst gaan samenwerken met de banken voor het aanbieden van de energielening? Zullen ze het geld voor de leningen bij de banken in plaats van bij de Vlaamse overheid halen en hun lening dan ook aanbieden aan minder dan 2 procent, of is onze indruk juist dat de energielening aangeboden door de energiehuizen zal verdwijnen en dat er alleen nog maar leningen bij de commerciële banken zullen overblijven? Wat zal er dan gebeuren als de rente op de markt opnieuw stijgt? Zullen de banken dan energieleningen met een rente van maximaal 2 procent blijven aanbieden? Hebt u daar garanties voor? Hoe ziet u de toekomst van de energiehuizen als die geen of alleen nog renteloze energieleningen kunnen aanbieden?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vragen gaan over hetzelfde onderwerp als die van de collega's Bothuyne en Taeldeman. Momenteel zijn sinds 2015 ongeveer 6200 leningen goedgekeurd. Op 24 juni 2016 zijn er een aantal aanpassingen doorgevoerd. Zo werd onder andere het maximumbedrag opgetrokken van 10.000 naar 15.000 euro. De duurtijd wordt verlengd van 5 jaar naar 7,5 jaar en 10 jaar voor de sociale doelgroepen. Ook kunnen vzw's een energielening afsluiten aan 1 procent voor maximaal 10 jaar. Iedereen die een beroep doet op het sociaal tarief voor gas en elektriciteit kan aan 0 procent lenen.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft een aantal opmerkingen geformuleerd. Ik som er enkele op, wat niet betekent dat ik ermee akkoord ga. Ze zeggen dat een Vlaamse borgstelling eveneens nodig is voor leningen aan niet-commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen. Ze vragen daarom een uitbreiding van de energielening voor gemeenschappen of verenigingen van mede-eigenaars. Tevens hebben ze gewezen op de mogelijkheid om het leningbedrag ook in schijven op te nemen en zo ook voor gebundelde kleinere investeringen mogelijk te maken.

Er werd reeds aangegeven dat de energielening in 2019 zal worden afgeschaft, met uitzondering van de lening voor de prioritairere doelgroepen aan 0 procent. Op 1 december 2016 werden inderdaad twittertegels uitgereikt aan drie banken die in leningen voorzien aan minder dan 2 procent. We moeten dat uiteraard testen. Ik hoorde 's avonds in het nieuws dat ING voorzag in een lening aan 1,95 procent, maar ze vertelden er niet bij op welke termijn. Is dat op 5 of 10 jaar? Ze vertelden er ook niet bij welke borgen ze eventueel zullen vragen. Ik moet het dus nog zien. Ik overweeg zelfs om het te testen want ik wil mijn ramen vernieuwen. Op die manier kan ik zien wat de voorwaarden zijn. Het zou kunnen dat het voor de klant niet interessanter is. Bij de energielening is de overheid de borgsteller. Dat heeft tot nu toe weinig problemen gegeven, maar hoe zal dit hier verlopen? Bij de huidige energielening moet de schepen van de gemeente uw dossier goedkeuren. In bepaalde gemeenten kan het interessant zijn als iemand van uw eigen partij dat moet goedkeuren, maar in andere gemeenten zou ik niet graag hebben dat een andere partij dat moet doen.

In Nederland is er samen met de banken een platform opgezet om energieleningen toe te kennen. Dit heeft als voordeel dat er extra expertise aanwezig is, maar ook dat er met extern kapitaal wordt gewerkt. Daarenboven krijgen gezinnen online onmiddellijk te weten of ze recht hebben op een energielening of niet en aan welk tarief deze lening zal zijn.

De Vlaamse energielening kost ongeveer 1000 euro per dossier. Dat zijn hoofdzakelijk administratieve kosten, namelijk 840 euro. Deze cijfers zijn afkomstig

van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Participatiefonds Vlaanderen. Dit is te complex. Het moet digitaal en veel eenvoudiger kunnen, waardoor de kosten naar omlaag kunnen. Bovendien is het zo dat verschillende energiehuizen andere regels hanteren.

Uw voorgangster, mevrouw Turtelboom, stelde op 7 oktober 2015: "We moeten nu nagaan of het administratief eenvoudiger kan. Ik wou aan het begin van het jaar geen maanden tijd verliezen door eerst de procedures te bekijken om dan te constateren dat de onderbenutting nog groter was dan op het federale niveau. Nu moeten we dat wel onder de loep nemen. We zullen een evaluatie maken. We willen samen met het Participatiefonds Vlaanderen aan de energiehuizen een heel gesofisticeerd digitaal kredietbeheersysteem aanbieden, waardoor we bepaalde dingen die op papier gebeuren, kunnen wegwerken." We zijn nu een jaar verder. Ik had graag een stand van zaken.

Minister, hoe ziet u de toekomst van de Vlaamse energielening na 2018? Het regeerakkoord is op dat vlak duidelijk, alsook de afspraken binnen de regering. Kunt u bevestigen dat de energielening enkel nog wordt toegekend aan een bepaalde groep, namelijk zij die lenen aan 0 procent? Wat is uw visie op het realiseren van een Vlaamse borgstelling voor leningen aan niet-commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen, zoals gevraagd door de VVSG? Wat denkt u ervan om gemeenschappen of verenigingen van mede-eigenaars ook gebruik te kunnen laten maken van de energielening? Wat is uw visie op het voorstel om het totale leningbedrag in schijven te laten opdelen? Om nu een tweede lening aan te gaan, moet eerst alles afbetaald zijn. Dat belet soms om kleinere investeringen gefaseerd te doen. Het zou een optie kunnen zijn om alles te groeperen zolang het binnen een bepaald bedrag blijft zodat iemand gelijktijdig verschillende leningen kan opnemen. Wat denkt u van een centraal platform zoals in Nederland voor energieleningen, al dan niet in samenwerking met private banken?

Hoe ziet u de toekomst van de energiehuizen? We hebben een goede band met de gemeenten Wezembeek-Oppem en Linkebeek. We zouden daar graag een energiehuis hebben. Wat zult u daar proberen te doen? Hoe wordt de werking van de energiehuizen en het proces voor de aanvraag van de leningen geëvalueerd? Hoe zal werk worden gemaakt van een vereenvoudigde en gedigitaliseerde procedure? Welke timing wordt daarvoor vooropgesteld? Hebt u zicht op eventuele andere regels die energiehuizen hanteren om een energielening toe te kennen? Hoe kunnen deze procedures op elkaar worden afgestemd zodat iedereen volgens dezelfde modaliteiten in aanmerking komt?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Momenteel is het besluitvormingsproces met betrekking tot de aanpassing van de regelgeving inzake de energieleningen en de energiehuizen nog lopende binnen de Vlaamse Regering. In uitvoering van het regeerakkoord is in dit besluit alvast bepaald dat vanaf 1 januari 2019 de energiehuizen nog enkel energieleningen mogen verstrekken aan de prioritaire doelgroep, dit zijn de zogenaamde 0 procentleningen. Deze doelgroep bestaat momenteel uit de begunstigden van de federale stookoliepremie, uitgebreid met de beschermde afnemers.

De leningen aan 2 procent aan de niet-doelgroep en de leningen aan 1 procent – wat een nieuwigheid is – aan de niet-commerciële rechtspersonen en aan de coöperatieve vennootschappen zullen vanaf die datum niet langer door de energiehuizen worden verstrekt. De reeds verstrekte en nog lopende leningen zullen door de energiehuizen verder worden beheerd en opgevolgd.

Doorheen de vragen merk ik twee rode draden: enerzijds de leningen bij de banken en anderzijds de leningen bij de energiehuizen.

Het is misschien goed om hier eerst duidelijkheid te verschaffen wat betreft de leningen bij de banken en de voorgeschiedenis hiervan. Teneinde de financiering van energiebesparende investeringen buiten de doelgroep mogelijk en op peil te houden, en wat mij betreft zelfs te versnellen – want ik vind het aantal niet ont-hutsend groot, ik zal eerlijk zijn, het zijn er enkele duizenden in enkele jaren tijd, dat is niet fantastisch, het kan meer, als we meer willen, moeten we meer kana-len hebben die de energieleningen verstrekken en financieren –, heb ik inderdaad met ING, BNP Paribas Fortis en bpost bank afspraken gemaakt om leningen onder de 2 procent te verstrekken vanaf 2017.

Het regeerakkoord voorzag in de stopzetting in 2019 van de andere dan 0 procent-leningen. Er werd in de commissie al een paar keer aangehaald dat er alter-natieven zijn voor de niet-doelgroep, zoals de financiering van energie-efficiënte renovaties op de private markt. Ik deel deze mening en heb onderzocht of er vandaag al een mogelijkheid is op de private markt om de energielening aan te bieden onder de 2 procent. Ik herinner me van de werkzaamheden die daaraan voorafgingen, dat dit wel te vinden was in andere landen en zelfs in Wallonië maar niet in Vlaanderen. Dus heb ik ervoor gezorgd dat er in Vlaanderen kwamen.

Ik ben er echt vast van overtuigd – en ik deel de mening van de heer Gryffroy – dat er drempels zijn om bij de bestaande energiehuizen een lening te nemen. Ik ben daar zelf een voorbeeld van. Ik heb niet graag dat mijn collega-schepen in Oostende mijn private gegevens te lezen krijgt, want hij moet het contract ondertekenen. Ik ervaar dat als een drempel. *(Opmerkingen)*

Als dat niet zo is, is mijn collega in Oostende niet correct bezig. Ik heb de documenten opgevraagd bij het energiehuis van Oostende. De schepen van de stad Oostende ondertekent het contract. Dat is de reden waarom ik het niet heb gedaan. *(Opmerkingen)*

Het is misschien niet overal zo, maar wel in bepaalde steden en gemeenten. En ik zeg u dat dat een drempel is. En ik zeg dat er een drempel bestaat bij de mensen om te gaan lenen bij instanties die ze niet kennen. Als u dat niet begrijpt, kent u de realiteit niet. Mensen lenen in de eerste plaats bij een instantie waar ze klant zijn en die al over hun gegevens beschikt. Ik ben jarenlang bankier geweest, ik weet echt waarover ik spreek. Als u aan de mensen rondom u zou vragen bij wie ze het liefst lenen, zullen ze u antwoorden 'bij mijn eigen bank, waar ze mij kennen en waar ik weet waar ik aan toe ben'. Daar ben ik 100 procent van overtuigd. Ik vind dat de eerste aanspreekpunten de mogelijkheid moeten bieden om zulke zaken te regelen.

Ik vind lenen aan minder dan 2 procent een belangrijke stimulans voor meer energie-efficiënte, meer isolatie, minder energieverbruik en om hernieuwbare energie op de markt zetten. Bovendien is dat een oplossing voor de twee gemeen-ten waar vandaag de energielening niet beschikbaar is, Linkebeek en Wezembeek-Oppem, want ook daar zijn de banken aanwezig, ING, BNP Paribas en bpost.

Ik heb alle banken die een energielening aanbieden, aangesproken in de voorbije weken en maanden nadat het voorstel hier een paar keer werd geformuleerd. Ik ben tevreden dat drie belangrijke banken hun enthousiasme getoond hebben en zich engageren. Ze doen dat niet tot het einde der tijden, ze engageren zich om energieleningen aan te bieden onder de 2 procent.

Bpost bank zal de analyse van de energielening doorvoeren vanaf juni. Het is een engagement van de bankensector, en voor de concrete modaliteiten moet men uiteraard naar de banken gaan. Zij weten wat zij moeten doen om concurrentieel te zijn, ze kennen de markt beter dan wie ook. Ik heb gevraagd om de moda-liteiten van de energieleningen, die ook zullen veranderen, ook in hun lijst op te nemen.

Volgens de eerste indicaties die ik krijg, zal de beperking van 15.000 euro bij de banken niet gelden. Dat is nog een verbetering. Wie een verouderde woning begint te renoveren, en het dak wil isoleren, rendementsbeglazing wil steken, een zonneboiler en zonnepanelen wil installeren, zit rap boven een bepaald bedrag. Als men dat kan dragen, is dat meegenomen, maar men kan ook lenen bij een private bank.

De banken zijn nú engagementen aangegaan. Of deze leningen in de toekomst blijvend onder de 2 procent zullen worden aangeboden, hangt natuurlijk van de markt en de rente af, want we moeten natuurlijk ook rendement halen. Bovendien moeten we rekening houden met de risicofactor, maar ik heb begrepen dat die bij dergelijke leningen beduidend lager ligt, vooral omdat een klein volume zeker beheersbaar is.

Belangrijk is ook dat de banken die niet onmiddellijk hebben gereageerd, wel aangaven dat ze hun energielening blijven ondersteunen en een essentieel product in hun aanbod blijven vinden. Ik geloof dat banken ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben en moeten opnemen, en hoop dat ze vanaf 2017 allemaal energieleningen onder de 2 procent aanbieden. Tot zover het verhaal van de bankensector.

Ik kom dan bij de wijzigingen voor leningen van de energiehuizen zelf. In de loop van het besluitvormingsproces rond het wijzigingsbesluit dat aan de Vlaamse Regering is voorgelegd, is al rekening gehouden met aanbevelingen van de verschillende geconsulteerde adviesorganen. Zo is de mogelijkheid tot opname van het kredietbedrag in verschillende schijven expliciet in de tekst opgenomen, en is er gewerkt aan de decretale basis om te kunnen voorzien in een kwijtscheldingsregeling voor leningen verstrekt aan niet-commerciële rechtspersonen en coöperatieven. De integratie van de verenigingen voor mede-eigenaars in de mogelijke afnemers van de energielening vergt een aanpassing van het Energiedecreet. Daarvoor hebben we dus nog een apart regelgevend initiatief nodig.

Om na te gaan wat de impact zal zijn van de bepalingen van het wijzigingsbesluit op de werking van de bestaande energiehuizen, heeft de regering het Vlaams Energieagentschap gevraagd een analyse uit te voeren. De regering zal die analyse binnenkort bestuderen. Vanmiddag zie ik vertegenwoordigers van de energiehuizen – de timing is geheel toevallig – omdat ze hebben aangegeven met mij een gesprek te willen. Ik wil dat ook aangaan, maar zoals ik daarnet al zei, geloof ik echt in de rol van de energiehuizen voor het bereiken van de prioritaire sociale doelgroep. Dat is een heel belangrijke taak. Als de energiehuizen het niet kunnen, of misschien niet willen doen, dan vraag ik me af wie het wel zal moeten doen. Als we de prioritaire doelgroep kansen willen geven om ook aan energie-efficiëntie te doen, dan moeten we de instrumenten op het terrein versterken. We hebben uitgerekend dat de prioritaire doelgroepen in bepaalde gevallen overhouden aan bepaalde initiatieven inzake energie-efficiëntie. Met de energie-efficiëntie kunnen ze dus perfect de lening tegen 0 procent afbetalen, zonder in de problemen te komen, zeker als we, zoals afgesproken, voor een langere looptijd en een kleiner bedrag per maand zorgen.

We moeten over het takenpakket van de energiehuizen praten. Ik ben daarover in gesprek met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en met de Vlaamse Vereniging van Provincies, die daar ook aandacht voor hebben. Ik weiger echter mee te stappen in het verhaal dat als we zelf geen bankier kunnen spelen, het niet meer gaat. De middelen die wij nu ter beschikking stellen, samen met de private sector, geven ruimere mogelijkheden, zeker voor de komende twee jaar. Want vergeet niet dat lenen via de energiehuizen in 2017 en 2018 nog mogelijk blijft. Het is trouwens in de komende twee jaar dat we het verschil moeten maken. Isolatie moet vanaf 2020; dubbele beglazing: 2020; doelstellingen

hernieuwbare energie: 2020. Ook na 2020 moeten er zaken worden aangepakt, maar nu is het vijf voor twaalf en moeten we alles op alles zetten.

Om een goede en zorgvuldige werking te garanderen, hebben de energiehuizen hun eigen interne werking, criteria en procedures uitgewerkt, meestal in overleg met de gemeenten waar ze actief zijn. De criteria voor de afbakening van de doelgroep voor de 0 procentlening zijn voor elk energiehuis gelijk. Hetzelfde geldt voor de lijst van investeringen waarvoor een energielening kan worden aangegaan en de persoonlijke en zakelijke zekerheden die kunnen worden ingebracht. Die lijst kan in de toekomst worden aangepast. Batterijen zullen er bijvoorbeeld vroeg of laat op moeten komen en liever vroeg dan laat. Ik acht het verder niet noodzakelijk en ook niet wenselijk om te interfereren in de lokale autonomie, zolang elk energiehuis duidelijk communiceert over de procedures en criteria die worden gehanteerd, zodat de lokale gebruiker zich voldoende kan informeren over de voorwaarden die voor hem van toepassing zijn. Volgens mijn informatie loopt dat inderdaad goed.

Het is niet de bedoeling om tot één centraal toekenningspunt voor de kredietaanvragen te komen. De lokale energiehuizen zijn erkend als kredietgevers en zij onderzoeken de aanvragen, kennen de kredieten toe en beheren ze en volgen ze op. De websites van de verschillende energiehuizen voorzien vaak al in het online aanvragen van een lening of het downloaden van de aanvraagpakketten. Dat kan de procedure versnellen en werkt de digitalisering in de hand.

De energiebeleidsovereenkomsten met Triodos en Belfius kaderen in de Europese richtlijn over energieprestaties van gebouwen, die bepaalt dat tegen 2021 alle nieuwe gebouwen BEN, bijna-energie neutraal, moeten zijn. De energiebeleidsovereenkomsten werden in 2013 ondertekend en lopen nog steeds. Dit jaar informeerde een derde bank, ING, naar de energiebeleidsovereenkomst, maar bekrachtigde voorlopig nog geen engagement.

De engagementen tussen het Vlaamse Gewest en de huidige kredietgevers zijn als volgt. De kredietgevers nemen initiatieven die de realisatie van energiezuinige woningen stimuleren via voordelige kredietformules voor energiezuinige woningen. De Vlaamse overheid heeft van haar kant het BEN-label ontwikkeld en voerde een onderzoek uit naar de correlatie tussen het te verwachten reëel energieverbruik en de theoretische energieprestatie van de woning zoals berekend via de energieprestatieregelgeving.

Over de kredietgevers die energiezuinige kredieten aanbieden en over de voordelen van die leningen wordt door middel van de bestaande kanalen gecommuniceerd. Beide zijden gaan periodiek na of de engagementen in de beleidsovereenkomst worden gerespecteerd. De bijdragen van de energiebeleidsovereenkomsten tot het creëren van een maatschappelijk draagvlak voor bijna-energie neutraal bouwen zijn en blijven waardevol. Dit past nog steeds binnen het beleid.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Zoals u net hebt verklaard, loopt het besluitvormingsproces in de Vlaamse Regering nog. Als ik het mag samenvatten, lijkt het erop dat we in de richting gaan van commerciële banken die vanaf 1 januari 2019 energieleningen zullen aanbieden. De uitzondering hierop zijn de leningen voor de beschermde afnemers. Zij zullen nog steeds bij een energiehuis terecht kunnen.

Ik kan er begrip voor opbrengen dat u op het Vlaams regeerakkoord anticipeert en bijgevolg op zoek bent gegaan naar alternatieven. U hebt contact opgenomen met de banken. U wilt nagaan wat zal gebeuren zodra de leningen aan 2 procent op 1 januari 2019 aflopen. U bent bij de banken op zoek gegaan naar een alternatief circuit. U wilt ervoor zorgen dat de banken deze leningen op die manier zouden aanbieden.

Het enige waar ik me een beetje zorgen om maak, is de garantie dat de interesten onder 2 procent zullen blijven. In de Vlaamse energielening is dit gegarandeerd.

Wat de energiehuizen betreft, ben ik blij dat u mijn vraag in alle openheid hebt beantwoord. U hebt deze namiddag een overleg met de energiehuizen. De VVSG en wij hebben u erop gewezen dat de energiehuizen zich zorgen maken.

U hebt het Vlaams Energieagentschap de opdracht gegeven een impactstudie te maken van wat met de energiehuizen zal gebeuren eenmaal het grote volume van de leningen vanaf 1 januari 2019 vervalst. Ik zou u in dit verband een vraag willen stellen.

Indien het Vlaams Energieagentschap met betrekking tot de energiehuizen een impactstudie maakt, kunt u het Vlaams Energieagentschap dan ook belasten met de heroriëntering van de rol van de energiehuizen? U hebt zelf verklaard dat het een goede zaak zou zijn dat de energiehuizen zich in de toekomst zouden kunnen concentreren op de precaire doelgroep van de mensen die zich in energiearmoede bevinden. Er zal in de toekomst heel wat maatwerk nodig zijn om de doelgroep van de beschermde afnemers te bereiken. Volgens mij zit er muziek in de energiehuizen zich in de toekomst tot adviesgevers op maat te laten heroriënteren. Ik denk hierbij tevens aan de mogelijkheid energiesnoeiërs en dergelijke hierbij te betrekken. Op die manier zouden de energiehuizen een centrale rol in het beleid inzake energiearmoede kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik merk dat u problemen hebt met de wijze waarop de energieleningen in Oostende worden afgeleverd. Indien u in Oostende niet voldoende mensen kent om daar een mouw aan te passen, kan ik u wel een paar namen doorgeven. Ik vermoed echter dat u daar zelf veel meer mensen kent dan ik. Het is zeker geen wet dat de voorzitter van het energiehuis de contracten zelf moet ondertekenen. Allicht zal de schepen dat doen in de hoedanigheid van voorzitter van het energiehuis. Dat is in veel andere energiehuizen helemaal niet de praktijk. Het lijkt me een goede zaak dat de politiek zich hieruit zou terugtrekken. Op die manier kan ten aanzien van de aanvragers van energieleningen een zekere discretie worden gegarandeerd.

Pagina 84 van het Vlaams regeerakkoord biedt u een aanknopingspunt om de energieleningen zoals we ze nu kennen vanaf 2019 stop te zetten voor gezinnen die niet tot de doelgroep behoren. Ik wil erop wijzen dat die pagina tevens een aantal passages bevat over de hervorming van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost die in uw hervorming niet aan bod komen. Er was voorzien in een rol voor de distributienetbeheerders. Dit komt nu niet aan bod.

U hebt onze goedkeuring. Dit bewijst dat van het Vlaams regeerakkoord kan worden afgeweken indien de gemeenschappelijke wil aanwezig is en indien de drie regeringspartners het eens zijn. U kent ons standpunt op dit vlak. Volgens ons heeft de energielening ook op lange termijn een meerwaarde.

Uw antwoord heeft me niet gerustgesteld. Ik ben zeer blij dat ING, BNP Paribas Fortis en bpost bank vorige week in Gent een twittertegel hebben ontvangen. Het is een goede zaak dat die banken goedkope leningen verschaffen. Vorige maand ben ik zelf een lening aangegaan voor een aantal energiebesparende investeringen. Ik heb de test gedaan waarover de heer Gryffroy het daarnet had. Ik ben bij een bank die in Gent niet met een twittertegel stond te pronken, een lening aangegaan met een interest lager dan 2 procent.

Dit is gewoon de marktsituatie. De rente staat laag. Er worden nu eenmaal leningen verstrekt aan een tarief lager dan 2 procent. Ik vind het een goede zaak dat u dit

mee promoot. Er bestaat echter geen overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en de drie banken die vorige week op het podium stonden. Er is dan ook geen garantie dat gezinnen op lange termijn aan een tarief lager dan 2 procent zullen kunnen lenen.

Eigenlijk kunt u dit enkel garanderen indien de Vlaamse energieleningen ook na 2019 worden voortgezet. Wat mij betreft, mogen commerciële banken die leningen verschaffen. Ik wil wel dat er een garantie is dat gezinnen voor energiebesparende investeringen effectief aan een laag tarief kunnen blijven lenen.

Dat is zinvol, los van de rentesituatie, los van de marktsituatie op dit moment. Als we daar commerciële banken bij kunnen betrekken, des te beter. U hebt helemaal gelijk: de meeste gezinnen gaan in eerste instantie kijken bij hun eigen vertrouwde bank om hun investeringsprojecten te financieren. Ik ben dus blij dat u naar die banken kijkt, maar ik wil wel dat er meer garanties zijn dan alleen een losse communicatiesamenwerking.

In die zin is er toch een aanknopingspunt in de energiebeleidsovereenkomsten die tijdens de vorige legislatuur werden afgesloten in het kader van het BEN-label. Misschien moeten die worden opengebroken en herzien, en moet er met de bankensector worden samengezeten om daar wat meer fundament aan te geven en er effectief voor te zorgen dat we op lange termijn goedkope energieleningen kunnen garanderen voor alle Vlaamse gezinnen.

Ik steun het pleidooi van mevrouw Taeldeman om van de energiehuizen een fundamentele oefening te maken. Minister, ik denk dat u bereid bent om dat te doen. Vandaag hebt u nog een overleg. Zo kunnen ze ook in de toekomst de ontzorging die zij in zich dragen uitbreiden en de mensen die het sociaal, economisch en financieel wat moeilijker hebben of die het gewoon niet zien zitten om aan die investering te beginnen effectief helpen en begeleiden in de investeringen, waarvan wij allemaal hopen dat ze in de toekomst gebeuren ten behoeve van het verouderde woningpatrimonium in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, dank u voor het antwoord. Juist het feit dat de situatie in Oostende, Kruishoutem of de gemeente van de heer Danen of, zoals ik heb gehoord, mijn eigen omgeving verschillend is, pleit ik ervoor om de procedures op elkaar af te stemmen. Want als het niet de voorzitter van het energiehuis is die het contract moet tekenen, ja, wie dan wel? We moeten vaststellen dat we straks met tientallen verschillende procedures zitten, niet alleen voor het ondertekenen van het contract maar ook voor andere zaken. Bij het ene energiehuis gaat het vlotter dan bij het andere. Er is dus een fundamenteel probleem. Ik heb dat hier meer dan een jaar geleden ook al aangekaart. Toen werd gezegd dat dat terecht was en dat dat zou moeten kunnen worden gedigitaliseerd zodat men daar niet met een kopie van een identiteitskaart naartoe moet, enzovoort. 840 euro onkosten per dossier, dat is zeer veel geld. Als het gaat om kleinere leningen, dan heeft men daar niets aan verdiend, als ik het zo mag uitdrukken. Dat is dus een fundamentele vraag.

Mijnheer Bothuynne, u zegt dat u veel goedkoper hebt kunnen lenen dan 1,95 procent. Daar hangen altijd twee vragen aan vast. Waarschijnlijk zit die woning al in een hypotheek, en is er daar een vrije ruimte op gekomen en neemt men dat voor een deel als borg. En bovendien zegt u niet op welke termijn u hebt geleend. *(Opmerkingen)*

Robrecht Bothuynne (CD&V): Ik denk dat we nu qua discretie een drempel aan het overschrijden zijn.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat is juist het fundamentele verschil tussen 2 procent Vlaamse energielening en de private banken. Daarmee wil ik niet zeggen dat ik die

2 procent wil verleggen naar 2019. Dat moet dan niet meer de taak zijn van de energiehuisen. Die 6500 dossiers zijn geen groot succes. Misschien kan dat worden versneld omwille van de ruchtbaarheid of omwille van vereenvoudigde administratieve procedures. Maar, minister, u hebt 100 procent gelijk: je gaat naar de vertrouwenspersoon, en de gemeente is niet altijd je vertrouwenspersoon als het gaat om een puur commerciële lening. Dat is simpel. Maar wat na 2019? Uiteindelijk beheren ze nog altijd de leningen tot minstens 2025. Ze hebben ook nog inkomsten tot 2025. De 2 procent intrest die ze vragen, zijn hun inkomsten. Dat zijn hun werkingsmiddelen. Ik pleit ervoor dat het energiehuis het unieke energieloket is. Dat debat moet gevoerd worden, daar kunnen we nu niet meteen op antwoorden. Nu heb je in heel wat grotere steden verschillende soorten organisaties die zich bezighouden met een aantal facetten van bijvoorbeeld energiearmoede. Elk op zich doen ze hun job goed, en ze doen dat elk op zich in een bepaalde niche. Energiesnoeiërs zijn daar een heel typisch voorbeeld van. Toch moet je vaststellen dat niet iedereen de weg vindt naar de juiste organisatie. Het energiehuis zou dan de ideale contactpersoon, het ideale unieke loket moeten zijn waarachter dan de verschillende organisaties zitten. Aangezien ze de middelen hebben tot 2015 moet je veeleer komen tot een uniek loket voor die doelgroepen of voor andere mensen die informatie komen vragen. Dan is het een soort open stand.

Minister, wat gaan we doen met de financiering na 2025 want dan hebben ze niet meer de inkomsten via die 2 procent? Bent u bereid om te onderzoeken hoe we die kleine investeringen kunnen bundelen en in schijven kunnen werken? Wat is uw visie met betrekking tot het in schijven opdelen van het totale investeringsbedrag? Nu moet men de eerste lening afbetaald hebben vooraleer men een tweede lening kan afsluiten. Zou je tegelijkertijd een kleinere investering kunnen laten doen? In januari sluit de eerste af en in augustus heb je een tweede – zolang het maar niet boven een maximumtotaal uitkomt. Een tweede vraag die ook nog niet werd beantwoord, is die naar uw visie over het ook gemeenschappen of verenigingen van mede-eigenaars gebruik laten maken van de energielening.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Er is al veel gezegd waarmee ik het eens ben, waarmee ik niet wil zeggen dat ik het met alles eens ben.

Ik denk niet dat energiehuisen per se bankje willen spelen of alleen maar bank willen spelen. Maar zij bieden wel een traject op maat zowel aan doelgroepenontleners als aan anderen. Die ontzorging is belangrijk. Momenteel bieden heel wat energiehuisen bouwtechnische, administratieve en financiële begeleiding. Ik vraag mij af of de banken dat ook zullen doen. Ik weet dat ze de bouwtechnische en administratieve begeleiding niet zullen doen in het proces van energierenovatie. Dat is misschien hun taak niet, dat weet ik wel. Maar zullen we de doelstelling om tot meer echte en goede energierenovatie te komen bereiken als we de energiehuisen voor wat dat aspect betreft onttrekken aan de mensen die niet tot de doelgroep behoren? Ik vind dat heel belangrijk.

Mijn tweede vraag gaat over de toekomst van de energiehuisen. Energiehuisen willen niet per se bank spelen, maar ze willen een rol spelen in het energiezuiniger of energie-efficiënter maken van ons woonpatrimonium. Op dat vlak is er voor hen een grote toekomst, als het beleid daarvoor kiest.

Een derde vraag: wat gebeurt er met de mensen die niet tot de doelgroep behoren, maar toch geen lening bij de bank krijgen? Een aantal mensen zullen uit de boot vallen of onderworpen worden aan zeer hoge tarieven omdat ze een bepaald risicoprofiel hebben, terwijl een bank dat risico niet wil lopen. Wat gaan we doen met de mensen die tussen de mazen van het net vallen?

Een laatste vraag gaat over de impactanalyse van het Vlaams Energieagentschap. Daar is heel veel rond te doen geweest. Ik had die graag willen ontvangen. Minister, zodra die impactanalyse er is, en ik weet dat ze er is, zou ik graag hebben dat de parlementsleden ze kunnen ontvangen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: We moeten er ons in de eerste plaats van bewust zijn dat de rentevoeten historisch laag staan. Heel wat mensen zijn vandaag zelfs niet eens bezig met een lening, ze stellen zich zelfs de vraag wat ze met hun spaargeld moeten doen. Als ik de cijfers mag geloven, bedraagt het spaargeld van de Vlamingen miljarden. Ze vragen zich af welke belegging, welke investering ze moeten doen. Ze vinden geen belegging meer in spaarproducten. Daar schuilt heel het verhaal: in de komende jaren kunnen we met de lage rentevoeten mensen overtuigen om hun spaargeld te investeren in energiezuinige woningen, in energie-efficiëntie, in isolatie. Ze kunnen er zelfs nog premies voor krijgen. Voor een heel grote doelgroep speelt zelfs niet eens de vraag of ze voor zulke investeringen moeten lenen.

Ik ben het volledig eens met de opmerking van de heer Bothuyne dat er naast de drie banken die formeel hebben aangeboden om lager dan 2 procent te gaan, in de komende periode nog heel wat andere banken lagere tarieven geven. Ik kan daarvan meespreken. Ik ben ook naar mijn eigen bank gegaan en heb nog een veel lager tarief gekregen. Ik heb trouwens het argument van de energiehuizen gebruikt. Ik heb gezegd dat het toch niet denkbaar is dat ik in mijn eigen bank geen beter tarief kan krijgen dan bij de overheid. Er zijn er zelfs die een lening aan 0 procent krijgen!

Ik kan begrijpen dat er enige ongerustheid is bij de energiehuizen. Daarom heb ik mezelf uitgenodigd om er een gesprek over te voeren. Het is niet het Vlaams Energieagentschap dat het beleid zal moeten bepalen. Ik zal dat wel doen. Daarvoor ben ik minister. De opdracht en de taak van de energiehuizen voor de komende jaren moet door het beleid worden uitgetekend. Dat de administratie beleidsondersteunende initiatieven neemt, is goed, maar het is nog altijd de taak van de minister en van de regering om ervoor te zorgen dat de energiehuizen een opdracht krijgen die zeer uitdagend is. Ik zou liever hebben dat de energiehuizen zich concentreren op hun kerntaken. Op dit moment is het rapport dat de Vlaamse administratie moet schrijven en in de regering moet worden besproken, nog niet helemaal afgewerkt. Mijn kabinet is daarover nog in discussie. Als ik het beleid wil voeren – en energiearmoede is een speerpunt – moeten we de energiehuizen inzetten waar het echt hoognodig is. Dat we de andere doelgroepen ook bewust moeten maken, daar ben ik van overtuigd. Dat zal misschien op een andere manier zijn dan via energiehuizen. Ik blijf geloven in de taak van de energiehuizen, zeker als het over de sociale doelgroepen gaat. Die opdracht moet nog versterkt worden. Het zal misschien een andere manier van werken zijn voor de energiehuizen, maar ik wil dat ze voor hun kerntaken gaan, namelijk in de komende jaren mikken op energie-efficiëntie, minder energieverbruik en lagere energiefacturen, zeker voor de zwakkere doelgroep.

Waarom de ene en de andere moet ondertekenen, weet ik niet. Misschien heeft dat te maken met de structuur van het energiehuis. In Oostende is dat een autonoom gemeentelijk bedrijf. Het zou kunnen dat volgens de juridische procedures de voorzitter alle contractuele afspraken moet ondertekenen. Als voorzitter van de gemeenteraad moet ik ook veel ondertekenen als de gemeenteraad een beslissing heeft genomen. Misschien ligt dat in dezelfde lijn.

Mijnheer Gryffroy, misschien hebt u even niet opgelet, maar ik heb wel geantwoord op al uw vragen, over de mede-eigenaars en over het besluitvormingsproces.

Daarover moeten inderdaad nog afzonderlijke regelgevende initiatieven worden genomen, zoals ik heb gezegd. Ook op de vraag over de verschillende schijven heb ik geantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik ben blij dat we vandaag deze discussie hebben gevoerd. Ik wil nog twee zaken aanhalen.

Ten eerste, natuurlijk zal het beleid uiteindelijk beslissen wat de energiehuisen in de toekomst nog gaan doen. Ik wil alleen als parlamentslid proactief zijn en u ideeën en tips aanreiken, want u weet dat de energiehuisen zich zorgen maken. We wilden enkel de boodschap meegeven dat het goed zou zijn dat er een heroriëntering plaatsvindt, zodat de energiehuisen perspectieven hebben voor de toekomst.

Ten tweede, wat de banken betreft, kan ik mij helemaal vinden in de opmerking van de heer Bothuyne, dat het goed zou zijn om toch met de banken bepaalde garanties af te spreken, zodat er kan worden gewerkt met een soort labeling. Dat gebeurt nu met die leningen die verstrekt worden voor maatregelen in de woning.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor de bijkomende verduidelijking. De energiehuisen zullen we ook in de toekomst een cruciale rol zien vervullen. We verschillen van mening over hoever die rol kan gaan. U wilt ook de banken een belangrijke rol geven, en daarin hebt u gelijk. Misschien moet u die twee proberen samen te brengen, zodat de banken mee voor de financiering kunnen zorgen en de energiehuisen voor de ontzorging. We moeten er natuurlijk voor zorgen dat die laatste zelf ook een zekere financiële stabiliteit hebben, zodat ze op lange termijn kunnen werken. Ik pleit er wel voor dat u beleidsovereenkomsten met die banken zou sluiten zodat er ook op de lange termijn, los van de markt of de rentetarieven, garanties zijn voor goedkope energieleningen voor alle Vlaamse gezinnen, zelfs in Wezembeek-Oppem en Linkebeek.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil graag afronden met een open vraag in verband met de energiehuisen, want ik denk niet dat we daar vandaag een antwoord op hebben. Zijn die energiehuisen een uniek loket voor een bepaalde doelgroep, zoals energieconsulenten en dergelijke, of zijn ze het uniek loket voor allen? Ook burgers kunnen met vragen zitten. Waar moeten ze die stellen? Kunnen ze daarvoor bij de energiehuisen terecht, als informatiestand, zonder dat ze daar een product krijgen. Net zoals die doelgroep kunnen ze doorverwezen worden naar anderen om een bepaald product te krijgen. Die fundamentele vraag is nog open. Persoonlijk ben ik voorstander van een uniek loket voor allen. Dan moeten we er wel voor zorgen, met respect voor de lokale autonomie, dat de procedures op elkaar afgestemd zijn en dat mensen niet op een andere manier worden behandeld naargelang van de stad of gemeente waar ze wonen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiearmoede – 645 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over huurhuizen en energiearmoede – 650 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiearmoede – 674 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Er bestaan heel wat maatregelen die energiearmoede trachten te verlichten, zoals een sociaal tarief voor elektriciteit, gas en water of een toelage van het sociaal verwarmingsfonds. De procedures bij wanbetaling trachten afsluiting te voorkomen. Sociale dakisolatieprojecten, verhoogde renovatiepremies voor specifieke doelgroepen en energiesnoeiers zetten in op preventie en moeten het verbruik van gezinnen in energiearmoede naar omlaag brengen. Het gratis weggeven van energie is alvast geen duurzame oplossing tegen energiearmoede.

Deze Vlaamse Regering heeft alvast als eerste werk gemaakt van een duidelijk actieplan om energiearmoede tegen te gaan. Vorige week woensdag werd daarover gedebatteerd in Antwerpen. Uit het rapport over energiearmoede blijkt dat ongeveer 10 procent van de rechthebbenden op een sociaal tarief hier geen toegang tot vinden. Maatregelen die mensen in armoede moeten helpen, bereiken dus niet de hele doelgroep.

Minister, hoe wilt u ervoor zorgen dat die doelgroep beter bereikt wordt? Hoe gaat u ervoor zorgen dat die 10 procent die recht heeft op het sociaal tarief, maar het niet krijgt, teruggebracht wordt naar 0 procent?

Johan Danen (Groen): Al 25 jaar krijgen we het aandeel van de mensen die onder de armoederisicogrens leven, niet naar beneden. Al 10 jaar zijn beleidsmakers bezig met het probleem van energiearmoede. En de cijfers tonen aan dat het sindsdien alleen maar erger geworden is. Steeds meer mensen kunnen hun energiefactuur niet betalen of blijven in de kou zitten uit angst voor hun factuur. Er is een heel scala aan curatieve maatregelen uitgewerkt. Maar dat is absoluut onvoldoende. Als we dit probleem structureel willen oplossen, moet er preventief gewerkt worden.

Dat is ook het meest kostenefficiënt. Want mensen in energiearmoede leven vaak ook in slechte, energieverslindende huizen, die meestal huurhuizen zijn.

Met welke beleidsmaatregelen zult u ervoor zorgen dat de energetische kwaliteit van huurhuizen structureel aangepakt wordt, en zo ook de energiearmoede? We zien immers dat er momenteel heel wat drempels zijn die maken dat verhuurders niet overgaan tot energetische verbeteringen. Er zijn daarvoor momenteel een aantal maatregelen, maar daar wordt maar heel beperkt gebruik van gemaakt.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik stel mijn vraag ook naar aanleiding van het jaarboek dat vorige week werd voorgesteld aan de Universiteit Antwerpen. Om

niet in herhaling te vallen zal ik mij beperken tot één passage uit dat jaarboek, en daarover gaat mijn vraag.

In het jaarboek staat te lezen: "Een grote belemmering bij het beleid tegen energiearmoede is dat heel wat subsidies en tegemoetkomingen niet opgenomen worden of opgenomen worden door doelgroepen die ze minder nodig hebben. Premies voor hernieuwbare energie, bijvoorbeeld, hebben voor mensen in energiearmoede minder effect, want deze komen vooral ten goede aan hogere inkomensklassen. Bovendien is vaak eerst een grondige renovatie vereist. Het blijft voor mensen met een laag inkomen moeilijk om investeringen voor te financieren. Het gekende mattheuseffect speelt dus ook hier een rol. Bestaande maatregelen voor kwetsbare groepen zijn beperkt en kennen een beperkt bereik."

Ik wil u daarover een vraag voorleggen. In het verleden hebben we al erg intensief gepraat over het actieplan energiearmoede, dat een structurele aanpak beoogt. Mijn bezorgdheid daarover is en blijft de communicatie ten behoeve van de kwetsbare doelgroepen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, ik denk dat we allemaal die bekommernis delen. Ik hield zo-even een pleidooi om van de energiehuizen een goed gekend aanspreekpunt te maken. Dan is dat én voor de sociaal kwetsbare groepen, én voor de andere groepen goed. Ik ben ervan overtuigd dat ze een belangrijke rol te spelen hebben. Maatschappelijk kwetsbare gezinnen moeten gemakkelijker de weg vinden naar de diverse dienstverleningen die de centrale en lokale overheden en private welzijnsactoren aanbieden. Dit is ook zo op het vlak van energiearmoede, dat een onderdeel is van het armoedebeleid. Vandaar dat we, met het oog op een maximaal bereik van deze gezinnen, sinds jaren een intens samenwerkingsverband met de betrokken actoren stimuleren en reguleren. Deze samenwerking is ook de hoeksteen van mijn Energiearmoede-programma.

Het Energiearmoedeprogramma bevat heel wat acties die als doel hebben het bereik van de doelgroepen te optimaliseren, zowel qua bescherming bij wanbetaling als in het onderdeel van de acties. Die zijn gericht zijn op de verlaging van het energieverbruik. Voor het merendeel van deze acties is het regelgevend werk reeds achter de rug, andere zijn nog lopende. Om al de nieuwigheden bekend te maken bij het doelpubliek én bij de lokale doorverwijzers worden er in de eerste helft van 2017 op het vlak van communicatie meerdere acties voorbereid. Zowel het Vlaams Energieagentschap (VEA) als de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) plannen hiervoor initiatieven, en zelf zal ik ook regelmatig de thematiek aankaarten in en buiten de media. Een voorbeeld is de gevoerde communicatie rond de uitbreiding van de minimale levering van aardgas. Ik vernam van de netbeheerders en de OCMW's dat er meer aanvragen worden ingediend, wat bewijst dat erover communiceren helpt.

Zoals u weet, maken de sociale tarieven voor elektriciteit en aardgas geen deel uit van mijn bevoegdheid als Vlaams minister van Energie, maar wel van die van mijn federale collega. Ze worden bepaald door de federale energieregulator CREG. Sinds 2010 wordt het sociaal tarief in de meeste gevallen automatisch toegepast door de FOD Economie. Deze automatisering blijkt zeer succesvol, maar het klopt echter dat een klein aantal rechthebbenden toch geen toegang vindt tot de sociale tarieven, bijvoorbeeld omdat bij een wijziging van energieleverancier en/of van domicilieadres het recht op het sociaal tarief niet onmiddellijk wordt doorgegeven aan de energieleverancier.

Hoewel het dus gaat om een federale materie, kan ik vanuit mijn bevoegdheid via communicatie en sensibilisering inzetten op de bekendmaking van de

maatregel. Ook aan de hand van een energiescan kunnen eventuele problemen worden verholpen. Wat betreft de vraag van mijnheer Danen: ik dank u voor die vraag, maar huurwoningen zijn een bevoegdheid van mijn collega-minister Homans. Ik verwijs u dan ook door naar haar.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik begrijp dat het probleem erin bestaat dat de automatische toekenning niet honderd procent goed gebeurt. Het is een federale bevoegdheid. Kunnen we met het federale niveau niet bekijken hoe we dat kunnen remediëren? Desnoods kan de bevoegdheid worden overgebracht naar het Vlaamse niveau.

Johan Danen (Groen): Natuurlijk is het zo dat huurwoningen een bevoegdheid van mevrouw Homans zijn. Maar energie en renovatie zijn ten dele ook uw bevoegdheid. In elk geval zal ik met veel enthousiasme de vraag aan minister Homans stellen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de subsidies bij de renovatie van het E-peil – 648 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, er is beslist dat wie bij ingrijpende energetische renovaties een E-peil van E90 of E60 haalt, respectievelijk 50 en 100 procent korting op de onroerende voorheffing krijgt. De meeste gezinnen die verbouwen, doen dat in verschillende fases, waarbij er geen sprake is van een energetisch ingrijpende renovatie waarbij 75 procent van de gebouwschil wordt vervangen en een stedenbouwkundige vergunning wordt aangevraagd. Veel gezinnen zullen dus geen vermindering op de onroerende voorheffing kunnen aanvragen, ook al bereikt hun woning na renovatie een laag energiepeil.

Bovendien moet ik, als ik met mensen spreek die willen verbouwen, vaststellen dat er een heel grote verwarring is over de parameters die Vlaanderen gebruikt om de energieprestatie van woningen aan te duiden. Het gebruik van een E-peil bij nieuwbouw en het gedeelte van een verbouwing dat onder een stedenbouwkundige vergunning valt enerzijds en van een EPC om de energieprestatie van een woning te meten bij verkoop anderzijds zorgt dus eigenlijk voor nogal wat verwarring. Zo is een E-peil een dimensieloze maat. Daar staat dus niet achter welke eenheid het is. Bij een EPC gaat het over het aantal kilowattuur per vierkante meter per jaar. Het bereiken van een E-peil van 60 komt ongeveer overeen met een EPC van 100 kilowattuur per vierkante meter per jaar.

Minister, daarom heb ik een aantal vragen. Bij nieuwbouw wordt er dit jaar, en vanaf volgend jaar niet meer, nog enkel een subsidie gegeven voor de gezinnen die het beter doen dan de norm, zijnde E50. Ik weet dat mijn partij een meerderheidspartij is, maar ik zou toch willen weten wat de filosofie is die daarachter zit. Ik vraag me dus af waarom de regering een subsidie geeft in de vorm van een korting op de onroerende voorheffing voor E90, terwijl dat E-peil al wordt verplicht door de regelgeving. Dat was de filosofie. Vanaf volgend jaar wordt die subsidie via de distributienetbeheerder afgeschaft.

Aangezien je eigenlijk heel weinig ingrijpende energetische renovaties hebt waarbij 75 procent van de gebouwschil wordt vervangen, vraag ik me af

hoeveel van die kortingen zullen moeten worden toegekend. Wat is de begrote kostprijs daarvan? Hoe worden die kosten verrekend ten aanzien van de gemeenten? Zal Vlaanderen dan ook die minderontvangsten gaan compenseren?

Als men dan toch een korting wil geven op de onroerende voorheffing voor die ingrijpende energetische renovaties, waarom kent men die dan niet gewoon toe op basis van het EPC, en niet op basis van het E-peil? Qua communicatie zou dat veel gemakkelijker zijn.

Het E-peil geldt voor nieuwbouw en verbouwingen, het EPC bij verkoop. Waarom kan men niet kiezen voor één parameter of een parameter steeds weergeven, ook bij nieuwbouw? Zelfs als iemand nieuwbouw heeft geplaatst, dan zou dat E-peil dan meteen worden gekoppeld aan een bepaald EPC-niveau.

Bij nieuwbouw krijgt men na oplevering een energieprestatiecertificaat, dat bewijst dat de woning voldoet aan de normen voor het E-peil. Zou het niet beter zijn om aan diegene die het verslag maakt met betrekking tot dat E-peil, dus de EPB'er (energieprestatie en binnenklimaat), te vragen om ook onmiddellijk een EPC, dat verplicht is bij verkoop of verhuur, mee te geven? Als men dan zoveel tijd later zijn gebouw opnieuw verkoopt, dan moet men op dat ogenblik niet opnieuw een EPC laten opmaken, wat opnieuw leidt tot het doen van opmetingen en het geven van gegevens. Dat is eigenlijk dubbel werk. Men zou bij dat EPB-verslag van de eerste keer ook het EPC-niveau kunnen laten vaststellen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, ik dank u voor uw vraag. Het fiscaal voordeel in functie van het E-peil wil voorlopers stimuleren. Voorlopers gaan verder dan de wettelijk verplichte norm. Voor nieuwbouw heeft de bouwheer geen keuze: hij moet de EPB-regelgeving naleven en ook de E-peileis naleven. Het liefst doet hij het nog wat beter, en dan is hij een voorloper. Inzake de uitvoering van renovatiewerken is er geen algemene wettelijk verplichte norm, en is iedereen dus te beschouwen als een voorloper.

De ingrijpende energetische renovatie is sinds 2015 ingevoerd in het kader van de EPB-regelgeving voor zeer grondige renovaties. Het is een renovatie waarbij de technische installaties volledig worden vervangen en minstens 75 procent van de bestaande en nieuwe buitenschil worden nageïsoleerd of geïsoleerd. Slechts een deel van de EPB-plichtige renovaties gaat over zeer grondige ingrijpende energetische renovaties. In 2015 werden er 574 startverklaringen voor ingediend, en de eerste 9 maanden van dit jaar zo'n 1459. Die aantallen zijn in feite te verwaarlozen op een totaal van 2,3 miljoen woningen in Vlaanderen. Ik houd daarbij nog geen rekening met het aantal wooneenheden in appartementen. De nieuwe korting op de onroerende voorheffing bij een E-peil van E90 moet bouwheren aanmoedigen om sneller te opteren voor een ingrijpende energetische renovatie waarbij het totale energetische plaatje van de woning wordt bekeken, veeleer dan voor een beperkte renovatie of voor een aanbouw waarbij het hoofdgebouw dan maar beperkt energetisch wordt gerenoveerd en waarbij weinig of geen aandacht wordt besteed aan de isolatiedikte.

Het al dan niet uitvoeren van een ingrijpende energetische renovatie hangt volledig af van de beslissing die de woningeigenaar ter zake neemt. Deze nieuwe stimulans kan bouwheren sneller doen kiezen voor een ingrijpende energetische renovatie in plaats van een gewone vergunningsplichtige renovatie of niet-vergunningsplichtige renovatie.

Bij de start van dit nieuw fiscaal voordeel werd er daarom geopteerd om iedereen die investeert volgens de IER EPB-eisen te belonen met een korting van 50 procent op de onroerende voorheffing voor bouwaanvragen vanaf 1 oktober

2016. De vermindering van de onroerende voorheffing met 50 procent is dan ook bedoeld om woningeigenaars die nu te vaak een renovatie doen die te veel gericht is op het binnencomfort, bijvoorbeeld een modernere keuken of badkamer, te stimuleren om ook voldoende aandacht te besteden aan het isoleren van de buitenschil van de woning. De vermindering van 100 procent is bedoeld voor renoveerders die nog bijkomende maatregelen nemen, waarna het eindresultaat op het vlak van energieprestatie al overeenkomt met de langetermijndoelstelling van het Renovatiepact, met name E-peil 60.

De nieuwe vermindering van de onroerende voorheffing geldt voor ingrijpende energetische renovaties waarvoor de stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd vanaf 1 oktober 2016. Daarna hangt het af van de bouwheer met welke snelheid de ingrijpende renovatie kan worden afgerond en het definitief E-peil kan worden vastgesteld.

Nadat het definitief E-peil werd vastgesteld, wordt dit geregistreerd bij het Vlaams Energieagentschap (VEA). In het eerste daaropvolgende aanslagjaar van de onroerende voorheffing zal de Vlaamse Belastingdienst deze vermindering automatisch verrekenen op de uit te sturen aanslagbiljetten. Aangezien een grondige renovatie toch al gauw twee jaar in beslag neemt, worden de eerste toegekende verminderingen pas verwacht vanaf 2019. Het totale voorziene budget in de Vlaamse begroting is 7,3 miljoen euro. Dit is voor zowel nieuwbouw als renovatie.

Gelet op de inlassing van de bepaling in artikel 2.1.5.0.1, §2, 4° en 5° van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, blijft ook de compensatie aan de lokale overheden behouden voor deze nieuwe korting op de onroerende voorheffing, in tegenstelling tot wat eerder werd gecommuniceerd vanuit bepaalde gemeenten. Voor woningen die zonder stedenbouwkundige vergunning worden gerenoveerd, werd geopteerd om te werken via de totaalrenovatiebonus die door de elektriciteitsnetbeheerders vanaf 1 januari 2017 wordt toegekend. Dit systeem is veel minder complex en laat toe om in verschillende stappen premies toe te kennen. In eerste instantie wordt na het uitvoeren van een maatregel, zoals het plaatsen van isolatie, een premie toegekend voor de betreffende maatregel. In tweede instantie wordt een bonus toegekend na het uitvoeren van de derde, vierde, vijfde, zesde en zevende maatregel.

Om van de premie te kunnen genieten, moeten de werken voldoen aan een aantal energieprestatievoorwaarden. Deze waarden stemmen overeen met het maatregelenpakket waaraan woningen tegen 2050 volgens het Renovatiepact moeten voldoen.

Op het EPC voor verkoop en verhuur van bestaande residentiële gebouwen wordt het kengetal of de energiescore vermeld, zijnde het primair jaarlijks energieverbruik per bruikbare vloeroppervlakte. Dat is het kilowattuur per vierkante meter per jaar. Dit kengetal wordt naast het E-peil eveneens vermeld op het EPC Bouw dat afgeleverd wordt samen met de EPB-aangifte.

Zowel bij nieuwbouw als bij ingrijpende energetische renovatie wordt gelijktijdig met de EPB-aangifte een EPC Bouw afgeleverd. Dit EPC Bouw kan gedurende de geldigheidsperiode van 10 jaar worden gebruikt bij het te koop en te huur stellen van de woning. Er moet dus geen afzonderlijk EPC voor bestaande woningen bij de verkoop of verhuur worden opgemaakt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): U spreekt over vrij beperkte aantallen. Er gebeuren wel renovaties in de woning om die leuker te maken, maar er gebeuren er weinig aan de 75 procent van de gebouwenshil. U spreekt van 1500 dossiers. In 2017 wordt voor nieuwbouw de energiepemie via de distributienetbeheerder afgeschaft

als men beter doet dan de norm die gevraagd wordt. Bij een energetisch ingrijpende renovatie is het de verplichting om E90 te halen. Dan krijgt men wel een korting van 50 procent. U hoopt dus mensen te motiveren om naast een klassieke renovatie binnenin, bijkomend ook de gebouwenschil aan te pakken?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dat is correct.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de invoering van slimme meters en de impact op prosumënten
– 652 (2016-2017)**

**VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het voorstel om de terugdraaiende teller van zonnepanelen af te schaffen
– 661 (2016-2017)**

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): In De Standaard van woensdag 7 december werd in een artikel aandacht geschonken aan de uitrol van een slimme energiemeter en wat hiervan de gevolgen kunnen zijn voor bezitters van zonnepanelen. Door de invoering van een slimme meter zou de terugdraaiende teller worden afgeschaft. Deze terugdraaiende teller is momenteel de belangrijkste incentive om nog in zonnepanelen te investeren, na de invoering van het prosumententarief en de afschaffing van de subsidies.

De slimme meters die momenteel worden voorgesteld, zijn van het type bidirectionele meters. Deze meters kunnen enkel de bruto afname en de bruto injectie apart meten, maar bieden voor de rest geen slimme toepassingen die de prosumant toelaat om zijn elektriciteitsverbruik te sturen en in te spelen op tijdelijke overschotten of tekorten op de elektriciteitsmarkt.

In het artikel wordt ook een ballonnetje opgelaten om de aankoop van batterijen een tijdje te subsidiëren, maar ook deze maatregel – vrezende wij – zal vermoedelijk ongewenste effecten genereren. We denken hierbij aan een versterkt mattheus-effect: wie al zonnepanelen kon aanschaffen, zal nu nog meer vat krijgen op zijn factuur, en het hypothekeren van de solidariteit tussen de verschillende gebruikers van het stroomnet. Ook voor Groen zou de uitrol van de slimme meters – en bij uitbreiding een slim energienet – de doelstelling moeten zijn, maar dan wel onder de voorwaarden dat het slimme meters betreft die uitgerust zijn met slimme modaliteiten en die toelaten om het netevenwicht beter te bewaren.

Minister, werd er al een impactanalyse gemaakt voor de invoering van de slimme meters? Wat is de impact op de energiefactuur van de prosumant en van de consument die geen eigenaar is van PV-panelen? Welke ongewenste neveneffecten worden er verwacht bij de invoering van slimme meters?

Bij de uitvoering van het huidige voorstel zal de laatste incentive verdwijnen om als particulier nog te investeren in zonnepanelen. Hoe wilt u dit opvangen? De sector van de zonnepanelen is momenteel uit een dal aan het klimmen, mede

dankzij uw positieve communicatie, minister. Vreest u geen zware impact voor de sector, indien deze maatregel wordt doorgevoerd? Werd er overleg gepleegd met de sector?

Ik zou het betreuren als dat krantenartikel als gevolg zou hebben dat het draagvlak vermindert. Groen wil het debat ten gronde voeren in deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, in juni van dit jaar keurde de Vlaamse Regering uw zonneplan goed. Iedereen wil het potentieel van de zon optimaal benutten, zowel bedrijven, burgers, organisaties als overheden. U hebt dat mooi in beeld gebracht op onze Vlaamse Klimaatconferentie. Dat is een mooi uitgangspunt, daar willen we allemaal aan meewerken, en daarom was ik in eerste instantie enigszins verbaasd om in de krant een tamelijk ongenueanceerd artikel te lezen over een voorstel om de terugdraaiende teller van zonnepanelen af te schaffen.

In het verleden kregen eigenaars of de geïnteresseerden om zonnepanelen te leggen, al wat meer te verwerken. Zo moeten sinds juli 2015 prosumenten met een productie-installatie tot 10 kilowattuur en een terugdraaiende teller betalen voor het gebruik van het distributienet. Hoe groter het vermogen van de installatie hoe meer de prosumant moet betalen. We begrijpen dat gebruikers van het distributienet een solidaire en redelijke vergoeding betalen voor de diensten die de distributienetbeheerder levert. Maar dat neemt niet weg dat dit financieel een opoffer was.

Nu ligt de terugdraaiende teller onder vuur. Dankzij een terugdraaiende teller besparen de prosumenten jaarlijks een aanzienlijk bedrag op hun elektriciteitsfactuur. Elk kilowattuur dat de prosumant aan het net levert, compenseert een kilowattuur dat op een ander moment van het net wordt afgenomen. Ik sprak net over een ongenueanceerd bericht omdat ik heel wat reacties kreeg van burgers die uit het bericht concluderen dat ze niet meer zouden kunnen injecteren op het net, dat hun teller zou worden afgeschaft en dat ze niets meer zouden terugkrijgen.

Als ik het goed begrijp, zou een kilowattuur niet meer worden vervangen door een kilowattuur. Er zou ook rekening worden gehouden met de prijs. Die mensen zouden in principe nog kunnen injecteren en een vergoeding krijgen, maar de vergoeding zou afhankelijk worden van het moment dat ze injecteren. Meestal is er een hogere productie als men zelf minder energie nodig heeft. Dat zijn piekmomenten en dan zijn de tarieven het laagst. De mensen zullen in het prijsverhaal dus wel een verschil voelen.

Met de invoering van de slimme meters, die vanop afstand worden uitgelezen, zal men perfect kunnen volgen hoeveel elektriciteit een prosumant op het net zet, op welk moment en aan welke prijs. Samen daarmee zal het principe van de terugdraaiende meter verdwijnen en dus ook een beetje de voordelen die de prosumant daarmee geniet.

In het licht van uw zonneplan, minister, lijkt dit wat tegenstrijdig. We willen de stimulans toch behouden. Bij de particulieren kan de indruk ontstaan dat door het verdwijnen van de terugdraaiende teller opnieuw een stimulans voor het investeren in zonne-energie verloren gaat.

In de media sprak u over compensaties naar aanleiding van het verdwijnen van de slimme meter. Daarom, minister, had ik graag aan u de vraag gesteld hoe u die compensaties ziet. Welke timing houdt u hierbij voor ogen? Want ondanks het verdwijnen van de terugdraaiende meter moeten er toch voldoende stimulansen blijven zodat gezinnen en bedrijven blijven investeren in zonne-energie. We lezen

bijvoorbeeld dat het een mogelijke piste is om de aankoop van batterijen te subsidiëren die dan het teveel aan geproduceerde elektriciteit kunnen opslaan. Op welke basis zou dergelijke subsidie dan worden berekend? Hebt u nog andere stimulansen of ondersteuning in uw hoofd om dat verlies te compenseren?

Zijn er cijfers die in beeld brengen welk nadeel effectief moet worden gecompenseerd als de terugdraaiende teller verdwijnt? Wordt dit transparant in het plan tegenover elkaar geplaatst? We lezen immers uw uitspraak 'niemand mag verliezen' in de media, wat een terechte bezorgdheid is, denk ik, zeker met het idee dat mensen moeten kunnen blijven vertrouwen in een overheid die stimulansen aanbiedt om een doelstelling te bereiken. Is er transparantie in de cijfers? Of kunnen we dat transparant maken en opvolgen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik wil duidelijk zijn. Vanaf dag één dat ik de verantwoordelijkheid op mij heb genomen om minister van Energie te worden, heb ik keihard gewerkt aan het hernieuwen van een draagvlak voor hernieuwbare energie. Ik zal op geen enkele manier aanvaarden dat er wordt geprobeerd dat draagvlak opnieuw te beschadigen of onderuit te halen. We hebben een Zonneplan en straks ook een Windplan en ik voel daarvoor een brede steun, zeker bij de bevolking. Ik hoop dat de bedrijven die een cruciale factor zijn voor het welslagen van de energieplannen, blij zullen geven van dezelfde motivatie als ik vandaag bij de burgers voel. Ik heb er goede hoop op. Mijn kabinet wordt langs alle kanten bevraagd, vanuit verschillende sectoren. Het kan dus slagen, als we er allemaal op een verstandige manier mee blijven omgaan.

Het klopt dat ik momenteel werk aan een conceptnota Digitale Meters, die ik begin volgend jaar aan de Vlaamse Regering voorleg. Dat is nodig, want de huidige meters worden niet meer geproduceerd. We moeten dus naar een ander type overschakelen. Een perslek zoals vorig week is niet leuk, zeker niet als er onwaarheden in staan, zoals de subsidie voor batterijen. Ik heb dat nooit overwogen en concrete plannen daarvoor zijn er al helemaal niet. Dat betekent niet dat een dergelijk subsidie nooit kan, maar de krantenkoppen die ik nu lees, doen met de wenkbrauwen fronsen én zorgen ook opnieuw voor onrust en voor twijfel of hernieuwbare energie wel betrouwbaar is voor de toekomst en of de overheid haar woord wel zal houden. Ik dacht dat iedereen zijn lesje had geleerd. Niet dus. Blijkbaar zijn er nog altijd mensen die er moeite mee hebben dat er opnieuw een draagvlak ontstaat voor hernieuwbare energie en die alle moeite van de wereld willen doen om dat draagvlak opnieuw onderuit te halen. Dat pik ik niet en ik zal me er met hand en tand tegen verzetten.

Ik zal erover waken dat de Vlaamse overheid haar afspraken nakomt. Ik heb een gloeiende hekel aan het niet nakomen van afspraken. Dat geldt privé, in mijn kennissenkring, dat leer ik aan mijn kinderen en dat verwacht ik ook van een overheid. Wij moeten ervoor zorgen dat iedereen die vandaag een PV-installatie, zonnepanelen, plaatst omdat wij daarvoor motiveren, deze installatie binnen de beloofde termijn kan terugverdienen, zeker als het gebeurt zonder subsidies. Want subsidies en groenestroomcertificaten vormen eigenlijk al een vergoeding, maar nu zetten mensen de stap zonder dat wij iets geven. Ze doen dat omdat ze gemotiveerd zijn en ik laat in het midden of het om een economische of een ecologische motivatie gaat. Verstandige mensen combineren beide. Ze redeneren dat ze met zonnepanelen economisch kunnen winnen én iets aan de samenleving en het klimaat kunnen teruggeven. Iedereen die een installatie heeft geplaatst, moet die dus binnen de beloofde termijn kunnen terugverdienen. Ook bij nieuwe installaties na de invoering van de digitale meter moeten er genoeg incentives zijn om te investeren in eigen hernieuwbare energieproductie. Ik ben er bijna zeker van dat batterijen op een bepaald moment een heel belangrijke rol in dit

proces zullen spelen, maar eerst moeten we de mensen overtuigen om zonnepanelen te plaatsen voor we ze kunnen aanzetten om batterijen te plaatsen. Zonder zonnepanelen ben je met batterijen immers niet zo veel.

Ik kan niet aanvaarden dat we iedereen bewust en medeverantwoordelijk maken, dat we sectoren oproepen en groot topoverleg organiseren over wie zich engageert, om dan achteraf de investeringen onaantrekkelijker maken. Een overheid moet voor investeringen voldoende rechtszekerheid bieden.

Betekent dat dat er nooit wijzigingen mogelijk zijn? Nee. Ik ben me ervan bewust dat als we naar een ander energie- en businessmodel gaan, we bepaalde systemen zullen moeten aanpassen. Maar we moeten er wel voor zorgen dat de consumenten geen nadelen hebben die ze vooraf niet konden inschatten.

De impact van de digitale meter op de consument die geen prosumpt is – een consument dus die niet produceert – werd eind 2013 berekend. De netbeheerders hebben de simulaties gemaakt op basis van de CREG-tariefmethodologie voor een volledige niet-gesegmenteerde uitrol. De gemiddelde impact per aansluitpunt was toen plus 18 euro voor elektriciteit en plus 6 euro voor aardgas.

De uitrol van de digitale meters en de impact ervan op de verschillende klantengroepen wordt nu binnen de regering besproken. Dat het al besproken is, zoals de kranten schrijven, klopt dus niet. We zullen het bespreken en in januari komt de conceptnota eraan. Maar ik herhaal, het is niet de bedoeling dat de mensen er slechter van worden. De digitale meters moeten een opportuniteit zijn om op vele vlakken dingen beter te doen. Los van de discussie over het al dan niet plaatsen van zonnepanelen, zijn deze meters ook een belangrijk instrument in de strijd tegen energiearmoede. We moeten als Vlaamse overheid vertrouwen uitstralen en onze beloftes nakomen. Ik althans wil die beloftes nakomen en de dag dat ze niet meer worden nagekomen, is er een probleem. Zodra er nieuws is, breng ik u op de hoogte.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank, minister, voor de duidelijkheid, althans over uw engagement. In vergelijking met sommige andere landen, is ons land laat met slimme meters. Laten we van dat nadeel echter ook een voordeel maken en leren van wat er op andere plaatsen is misgelopen. Belangrijk is ook dat studies uitwijzen dat slimme meters niet altijd tot de gewenste effecten leiden. Ik wil u vragen dat goed te bekijken en te bestuderen vóór de beslissing valt en ook om de commissie erbij te betrekken. Natuurlijk hebben slimme meters maar zin als er een slim net is en er slimme toestellen bij betrokken zijn.

Over de modaliteiten en 'tierelantijntjes', om een beetje oneerbiedig te formuleren, maar zo is het niet bedoeld, van de slimme meters zal nog heel wat gesproken worden, veronderstel ik. Het is van belang dat mensen er zicht op hebben wat er met de doorgestuurde gegevens gebeurt – de privacykwestie – maar ook hoe de connectie tot stand wordt gebracht, via een kabelaansluiting, via wifi, via GPRS. Dat zijn belangrijke aspecten die moeten worden meegenomen, maar ik stel voor die discussie op een ander moment ten gronde voort te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Hartelijk dank voor uw antwoord, minister. Ik ben ook blij met de duiding dat het om een perslek ging. Het is inderdaad nooit aangenaam om daarmee te worden geconfronteerd, zeker niet als de informatie dan ook nog eens niet klopt.

Ik dank u vooral ook voor uw duidelijke standpunt dat de terugverdientijd te allen tijde gegarandeerd zal blijven, zeker voor de huidige installaties, maar dat

er ook voor de toekomst naar een systeem wordt gezocht waardoor het verhaal zowel economisch als ecologisch interessant blijft en er voldoende stimulansen overeind blijven.

Hoe dat allemaal moet, heb ik nog niet gehoord, maar ik veronderstel dat de oefening nog bezig is. Wel moeten we ervoor zorgen dat het hele systeem klaar is wanneer de eerste slimme meters worden geïnstalleerd. Vanaf dat moment kunnen we immers geconfronteerd worden met iemand die tegelijk met de plaatsing van een slimme meter ook in zonnepanelen wil investeren. Dan is dat maatregelenpakket nodig en ik reken er dan ook op dat het op hetzelfde moment klaar zal liggen.

Minister, op mijn laatste vraag over de cijfers en de transparantie bent u niet ingegaan. Om hele discussies achteraf te vermijden: we hebben, als het gaat over nieuwe systemen die we gaan invoeren, geleerd dat iedereen zijn eigen rekensommetjes maakt. Daarom wil ik mijn vraag in herinnering brengen: is het mogelijk om het nadeel dat moet worden gecompenseerd door de terugdraaiende teller, in beeld te brengen? Wat moet er voor mensen worden gecompenseerd? Hoe kunnen we een transparant verhaal zetten tegenover de beslissing die zal worden genomen?

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, u spreekt van een lek in de pers. U weet dat ik de bewijzen heb dat er geen lek naar de pers is geweest, maar de pers heeft uit zijn nek geluld. Dat is wel degelijk iets anders, het is je reinste waanzin.

De fout die we hier maken, is dat we de discussie over ons toekomstige net in te veel kleine stukjes kappen. De heer Tobback zei dat hij schrik heeft dat het capaciteitstarief wordt ingevoerd terwijl er nog geen digitale meter is. De discussie gaat eigenlijk over de integrale aanpak. Ik was er voorstander van om het capaciteitstarief en de digitale meter zo snel mogelijk in te voeren. 1 januari 2019 staat nu voorop. Uiteraard wordt op dat ogenblik het prosumententarief afgeschaft. Dan zit je in een systeem dat je geen vergoeding krijgt voor wat je in het net injecteert, wat in de toekomst wel zal kunnen. Misschien kan het dan nuttig zijn je dak vol te leggen met zonnepanelen, meer dan je zelf nodig hebt, omdat de vergoeding die je krijgt, interessant is. Desnoods wordt een batterij niet gekoppeld aan zonnepanelen, maar bijvoorbeeld aan een warmtepomp, omdat het interessant is op een goedkoop moment van de dag elektriciteit op te slaan en die te gebruiken op duurdere ogenblikken, wanneer je die warmtepomp nodig hebt.

Al die nieuwe marktmodellen en innovaties zitten eraan te komen. Ik vrees dat we straks gedachtewisselingen en hoorzittingen zullen hebben over onderdeeljes, terwijl we eigenlijk moeten komen tot een grote gedachtewisseling, een grote verzameling van hoorzittingen waarin alle facetten aan bod komen. Zo kan die ongerustheid worden weggenomen.

Ik spreek niet meer van een slimme meter, maar van een digitale meter, omdat dat een correctere naam is. Ik ben zelf bezig met het maken van dergelijke berekeningen. Wat biedt een leverancier op een bepaald moment van de dag voor de megawattuur die je op het net steekt, en wat vraagt die als hij het ervan afneemt? Dat zijn twee facetten die je nooit in de hand zult hebben. Het zijn modellen die je onmogelijk kunt voorspellen.

Niet alleen het beleid, maar ook het parlement kan dat pushen en ook de regulator moet zijn werk doen op basis van studies enzovoort. Dat is een compleet verhaal. Nu plots een elementje eruit lichten, is verkeerd. Het verhaal uitsplitsen in kleine stukjes en daar proberen mee te scoren, is een verkeerde aanpak.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Het is niet alleen een compleet verhaal, het is ook een complex verhaal, dat gemakkelijk kan dienen om mensen opnieuw onzeker te maken en te doen twijfelen over de beslissingen die ze moeten nemen. Dat betreurt ik.

Compensaties voor de terugdraaiende teller? Dat is in de veronderstelling dat die zal verdwijnen. Wat logisch lijkt, want niet iedereen heeft vandaag een terugdraaiende teller. Bedrijven hebben dat bijvoorbeeld niet. Het is ook geen normaal, goed functionerend systeem, daarvan ben ik me bewust. U weet allemaal dat we ook prosumptievergoedingen betalen. Het is het totaalpakket dat we moeten bekijken. Die compensaties kan ik nu nog niet definiëren, maar op het einde van de rit moet iemand die heeft geïnvesteerd in iets, minstens de terugverdientijd hebben die hij nodig heeft om de installatie economisch verantwoord rendabel te houden. Dat moet de belangrijkste drijfveer zijn in dit verhaal. Iemand die heeft geïnvesteerd, moet daarvoor niet worden gestraft. De digitale meter moet in het totale verhaal een opportuniteit zijn om een aantal dingen beter te doen.

Mijnheer Danen, ik zal zeker naar het buitenland kijken. Nederland is tot de vaststelling gekomen dat de digitale meter geen middel is voor energiebesparingen. Dit instrument dient daar ook niet voor. De naam slimme meter gebruik ik nooit, ik gebruik het woord digitale meter. Dat is een andere meter dan we vandaag kennen. Dan zullen we moeten bekijken wat we daar allemaal mee kunnen doen en wat we eventueel nog meer kunnen doen zonder dat de overheid het moet doen. Dit is een complexe uitdaging en ik zal zeker leren uit de ervaringen uit het buitenland. Dat is duidelijk. We zullen dat heel goed bestuderen.

Daar twijfel over zaaien en roepen dat het allemaal de mensen weer veel meer geld zal kosten, is echt zeer voorbarig. Ik zie het gebeuren op het vlak van het capaciteitstarief, op het vlak van de digitale meter. Op elke verandering waar ook maar over wordt nagedacht, komt er een conservatieve lobby die zegt dat er niets mag veranderen. Wel, dat zal dan ook zonder mij zijn.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik kan me helemaal vinden in wat u zegt.

De slimme meter of digitale meter – hoe het ook heet – kan maar werken in combinatie met een heel aantal andere aspecten: slimme toestellen, slimme netten, batterijen enzovoort. Het zou inderdaad goed zijn om dat samen te behandelen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het veranderen van energieleverancier – 668 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Tot september 2016 wisselden een ruim half miljoen gezinnen en bedrijven van energieleverancier. Jaar na jaar gaat dit in stijgende lijn. Dat is een goede evolutie, door te wisselen kunnen ze euro's uitsparen.

We zien echter een dalende trend bij gezinnen. Een grote groep in de samenleving is nog nooit gewisseld van elektriciteit- of gasleverancier. Meestal gaat het

over de kwetsbare gezinnen. In de media zegt u dat het een taak zou kunnen zijn voor de energieconsulenten bij professionele verenigingen om de kwetsbare gezinnen te sensibiliseren. Een half miljoen gezinnen lijkt veel, maar vaak zijn het gezinnen die al een keer geswitcht zijn van leverancier en het nog eens doen, en nog eens. Een grote groep wordt echter niet bereikt.

– *Tinne Rombouts treedt als voorzitter op.*

De VREG heeft gepeild naar het gedrag van de Vlaamse gezinnen. Men stelt daarbij vast dat 70 procent van de gezinnen wel inziet dat energiekost een belangrijk thema is, maar dat 60 procent van de mensen het eigen verbruik niet kent. 20 procent zou zelfs de eigen factuur nog nooit hebben bekeken. Nochtans wordt er zagezegd veel gewisseld van leverancier. Dat gebeurt dan vooral in de eigen groep. 30 procent van de gezinnen vindt dat de vrijmaking van de energiemarkt geen positieve evolutie is.

De VREG ontwikkelde de V-test om objectief de elektriciteits- en aardgasproducenten in Vlaanderen te vergelijken. Deze tool berekent op basis van het verbruik de tarieven van de verschillende leveranciers. Daarmee is het een goed instrument om prijzen te vergelijken en na te gaan of het wisselen van leverancier een voordeel oplevert.

Minister, er is nog wat werk aan de winkel voor de sensibilisering en de bewustwording van de gezinnen in Vlaanderen op het vlak van het omgaan met energie. Welke mogelijkheden ziet u om dit te realiseren? U bent een zeer sterke communicator, misschien kunt u dat ook gebruiken voor dat thema?

Wat zult u ondernemen om die kwetsbare gezinnen te bereiken en aan te sporen om te wisselen van leverancier indien dat nuttig zou zijn?

U verwijst naar de energieconsulenten bij professionele verenigingen om bepaalde doelgroepen beter te ondersteunen bij het wisselen van energieleverancier. De Energiesnoeiërs nemen die taak nu ook op bij de opvolgscan type 1. Na het uitvoeren van de basisenergiescan kunnen de Energiesnoeiërs de specifieke doelgroep extra ondersteunen bij de overstap van de energieleverancier. Wat is uw standpunt om deze opdracht te integreren bij de basisenergiescan? Op die manier kan er misschien meer duidelijkheid bestaan over de specifieke opdracht van de energiesnoeiërs enerzijds en de energieconsulent anderzijds?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, het is mijn overtuiging dat we in Vlaanderen vooruit zijn op de meeste andere Europese lidstaten wat de dynamiek en maturiteit van de elektriciteits- en aardgasmarkt betreft. Vanuit het beleid hebben wij in dezen de verdienste dat we een wettelijk kader hebben gecreëerd waarin de consumenten en bedrijven met vertrouwen actief kunnen zijn en van energieleverancier kunnen wisselen.

Het is mede te danken aan enerzijds de sensibilisering en informatie vanuit de regulator, maar anderzijds ook, zoals u bevestigt, aan instrumenten als de V-test, de Servicecheck en de Herkomstvergelijker.

Maar ik deel uw mening dat we niet op onze lauweren mogen rusten. Vooral de hogere passiviteit bij kwetsbare groepen in de samenleving baart me zorgen. Ook over de andere doelgroepen maak ik mij zorgen. Ik stel daar namelijk een zekere gelatenheid vast, die in feite onverklaarbaar is en in schril contrast staat met de neiging van sommigen om een aantal andere zaken wel zwaar in het daglicht te plaatsen.

Ik zal hierover actie ondernemen. Ik twijfel er niet aan dat het parlement, dat binnenkort het toezicht over de VREG zal overnemen, de informatieve taken van

de regulator verder zal steunen. De website, de nieuwsbrieven en steeds meer ook de sociale media, de kanalen van de VREG bereiken zeer veel mensen met neutrale, nuttige informatie. Ook de samenwerking met 1700 voor telefonische vragen wordt sterk benut.

Als minister van Energie heb ik al vastgesteld dat alles wat met deze materie te maken heeft, de mensen en de gewone media uitermate interesseert. Het is onze taak om daarop in te spelen.

De VREG heeft al aangegeven dat hij zich, op basis van de enquêteresultaten, in 2017 specifiek zal richten op informatiecampagnes naar senioren en kwetsbare groepen.

In het kader van de energieconsulentenprojecten, waarvoor ik voor de periode 2017-2019 in oktober een nieuwe call heb uitgeschreven, kan ondersteuning van een leverancierswissel deel uitmaken van de projectactiviteiten. Ik heb dat naar aanleiding van de mededeling dat er nog veel te weinig kennis was van de energiefactuur al onmiddellijk gezegd. Energieconsulenten moeten daarin hun rol spelen.

Ik zie daarnaast nog meer potentieel bij de energiescans, aangezien we met dat instrument jaarlijks toch zo'n 20.000 kwetsbare gezinnen bereiken. Tijdens een opvolgscan type 1 kunnen de klanten die van leverancier wensen te veranderen, daarbij stap voor stap worden begeleid.

Mijnheer Gryffroy, u suggereert nu om de opdracht om een leverancierswissel te ondersteunen, te integreren in de basisscan. Ik kan u melden dat dat vandaag al grotendeels zo is.

Sinds 2014 wordt de energiefactuur tijdens de basisenergiescan gescreend op basis van een leveranciersvergelijking. Binnen het tijdsbestek van een huisbezoek is het echter niet haalbaar mensen effectief bij een leverancierswissel te begeleiden. Een basisenergiescan omvat immers een groot aantal verplichte onderdelen, zoals een rondgang door het huis, uitleg over de premies, de uitvoering van kleine maatregelen en gedragstips. Bovendien hebben mensen in de doelgroep doorgaans wat bedenktijd nodig alvorens ze effectief de beslissing nemen van leverancier te veranderen. Om die reden maakt de aanvraag van een leveringscontract bij een andere leverancier deel uit van de opvolgscan van het type 1.

In het licht van de evaluatie van de energiescans laat ik momenteel onderzoeken of er geen efficiëntere manieren dan een tweede tijdsintensief huisbezoek zijn om samen met de mensen in de doelgroep een leverancierswissel tot stand te brengen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Aangezien u de betrokkenen deze avond ontmoet, vraag ik me af of een mogelijke oplossing erin zou kunnen bestaan de effectieve omschakeling in de toekomst bij het uniek energieloket in de energiehuizen te laten verlopen. Het is een open vraag. In de toekomst zullen de energiehuizen een uniek energieloket voor de doelgroep hebben. Kunnen die mensen op die manier worden begeleid om naar een andere leverancier over te stappen?

Minister Bart Tommelein: Dat kan een oplossing zijn. We kunnen de opvolging van de energiescans gedeeltelijk in de richting van de energiehuizen leiden. Op die manier kan daar een betere opvolging plaatsvinden. De energiehuizen beschikken over de kennis en de ervaring.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over groepsaankopen – 669 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, ik zal de tekst van mijn vraag om uitleg niet letterlijk voorlezen. Ik kom direct tot de grond van de zaak. Op zich zijn groepsaankopen voor bulkproducten een goede zaak. Dit wordt ook steeds populairder. Op deze wijze worden de bulkproducten goedkoper en dergelijke. Ik wil echter dieper ingaan op de manier waarop een groepsaankoop verloopt.

Er is steeds een initiatiefnemer. Hij lanceert op de markt een prijsvraag. Hij gaat na wie als organisator wil optreden. Ik heb het over een prijsvraag omdat de organisator meestal geld geeft aan de initiatiefnemer om voor de communicatie te zorgen en informatieavonden te organiseren. Zodra de organisator is aangeduid, gaat hij op zoek naar een aantal onderleveranciers. Hij gaat na wie op dat ogenblik de geschiktste onderleverancier is. Hij gaat tevens op zoek naar klanten.

Ik stel vast dat de betalingen tussen de verschillende actoren, met name de eindklant, de onderleverancier, de organisator en de initiatiefnemer eigenlijk altijd buiten de organisator om verlopen. Het geld gaat niet langs de organisator. Hierdoor draagt de organisator geen juridische verantwoordelijkheid.

In het verleden is beslist een kwaliteitscharter in het leven te roepen met betrekking tot de technische kwaliteit. Het gaat dan vooral om die producten die eigenlijk geen bulkproducten zijn. Ik heb het, bijvoorbeeld, over fotovoltaïsche panelen. In West-Vlaanderen zijn echter problemen ontstaan. Een mogelijke onderleverancier van dergelijke panelen is niet in orde met zijn fiscale bijdragen, zijn belastingen en zijn socialezekerheidsbijdragen. Ik weet niet wat er met die onderleverancier allemaal kan gebeuren. Uiteindelijk kan de eindklant hiervan de dupe worden. Als dat gebeurt, ontstaat een volledige negatieve beperking, hoewel het aanvankelijk om een zeer positief initiatief ging.

Het heeft me dan ook zeer verbaasd dat de gouverneur van de provincie Antwerpen de provincieraad een paar weken geleden heeft opgeroepen om voor zonneboilers en warmtepompen hetzelfde te doen. Voor mij zijn dat bij voorbaat al technische producten die iemand niet zo maar in een winkelketen kan kopen, thuis kan aansluiten, in het stopcontact kan steken en laten draaien. Zo werkt het niet.

De organisator draagt eigenlijk geen verantwoordelijkheid. Hij treedt immers op als aankoopcentrale en niet als opdrachtcentrale. Dit is een lastige methode. Ik vind dat er meer controle op de organisator moet komen. Betaalt hij zijn verzekeringen? Is hij in orde op het vlak van veiligheid? Is hij in orde met de administratie? Betaalt hij sociale lasten en btw? Momenteel controleert niemand dat echt. De organisator zou alles moeten nakijken.

In het verleden is al over een kwaliteitscharter voor zonnepanelen gesproken. Ik heb teruggevonden wat op dit vlak de mogelijkheden zijn en wat met betrekking tot een aantal initiatieven al is gebeurd. Het gaat dan hoofdzakelijk over de kwalificatie van groepsaankopen en dergelijke. Over het wettelijk-juridisch kader waarin de onderleverancier van de organisator moet opereren, vind ik echter niets terug.

Minister, hoe wilt u het charter evalueren en eventueel inhoudelijke punten bijsturen? Wat is uw visie op mijn vraag de commerciële organisatoren

verantwoordelijker te maken voor de financiële en wettelijke verplichtingen van de leverancier? We moeten de organisatoren op hun verantwoordelijkheid wijzen.

Groepsaankopen kunnen helpen om een draagvlak voor hernieuwbare energie te creëren. Er zijn echter ook andere manieren om het draagvlak voor technische installaties te verbreden. Hoe kunnen we er, bijvoorbeeld, voor zorgen dat de sector zelf voor een algemene positieve communicatie over bepaalde producten in verband met hernieuwbare energie zal zorgen? Alles staat of valt immers met de prijs. Indien we dit aan de sector vragen, zal het de sector geld kosten. Misschien is de sector er echter bij gebaat dat de aankopen op deze manier worden georganiseerd. Als de groepsaankopen niet goed worden georganiseerd, kan de sector immers plots met een heleboel slechte installaties worden geconfronteerd.

Minister, kunt u misschien contact met de sector opnemen en vragen de positieve communicatie over hernieuwbare energie in het algemeen te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, er is inderdaad gewerkt aan het charter voor groepsaankopen van zonnepanelen, maar in zijn huidige vorm leidt dat niet tot een consensus tussen de betrokken stakeholders. In de praktijk bleek en blijkt dat een aantal initiatiefnemers de voorkeur geven aan een eigen kwaliteitsstandaard. Ik bekijk hoe we verder initiatief kunnen nemen en waar we eventueel kunnen stroomlijnen. Wij hebben wel al 'bilaterales' gehad met de consumentenorganisaties, en we zullen binnenkort de provincies uitnodigen.

Onder andere voor zonnepanelen verwachten wij volgend najaar 'Spécifications Techniques Unifiées / Eengemaakte Technische Specificaties' (STS'en). Deze STS'en worden opgemaakt in opdracht van de FOD Economie en in samenwerking met de bouwprofessionelen. De STS'en zullen de goedgekeurde kwalitatieve regels en dimensioneringsregels voor het plaatsen van zonnepanelen bevatten. Dit lijkt mij een belangrijke bijsturing in de bestekken voor groepsaankopen van zonnepanelen.

Het ondertekenen van het charter is een engagement op vrijwillige basis. Volgens mij kan een goede selectie al veel problemen voorkomen. Een van de elementen die wij vooropstellen, is om uitsluitend te werken met installateurs die de sociale en fiscale verplichtingen naleven en beschikken over een geldig RESCert-certificaat (renewable energy systems) of het QUEST-label. Verder voorzien we ook in de mogelijkheid voor de inschrijver om in verschillende schijven te betalen. Het voorschot is beperkt en de laatste schijf wordt pas gefactureerd nadat de installatie geïnstalleerd en gecontroleerd is – en liefst ook aangegeven. Als er een technisch geschil ontstaat, moedigen we de betrokken installateur en inschrijver aan om een beroep te doen op de Verzoeningscommissie Bouw.

Sinds mijn aantreden heb ik een groot belang gehecht aan een positieve communicatie over al deze zaken. Ik heb ook nog op de klimaat- en energietop een initiatief inzake engagementsverklaringen gelanceerd. Sectororganisaties die op een actieve manier willen bijdragen tot de transitie naar een koolstofarm toekomstgericht energiesysteem, kunnen nog altijd een engagementsverklaring ondertekenen om hun leden te motiveren om op alle gebouwen met een bepaalde dakoppervlakte PV-panelen te plaatsen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, dank u voor het antwoord. Ik denk dat er een element aan uw kwaliteitscharter moet worden toegevoegd. De organisator zal ten overstaan van zijn onderleveranciers of onderaannemers niet enkel bij het

sluiten van het contract controleren of zij in orde zijn met alle wettelijke verplichtingen. Hij moet dat ook doen gedurende het uitvoeren van het contract en op het ogenblik dat de eindklant de betaling moet doen.

Er is momenteel een probleem in West-Vlaanderen: een onderleverancier van zonnepanelen heeft fiscale schulden en betaalt zijn sociale zekerheid niet, waardoor hij in slechte papieren zit. Maar straks zijn de eindklanten wel de gedupeerden.

Ik weet dat u niet voor verplichtingen bent, maar desnoods moet dat worden afgesproken met de sector. Als een onderaannemer werkt voor een hoofdaannemer, heeft de hoofdaannemer altijd die verplichting. Door het feit dat de betaling van commissies gebeurt via derden, is de organisator plots zogenaamd vrijgesteld van die verantwoordelijkheid. Ik vind dat het zijn verdomde verantwoordelijkheid is, want hij gaat op zoek naar zijn onderleveranciers. Er moeten dus stringentere regels zijn voor die organisator.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de meldingsplicht bij de keuring van PV-installaties – 670 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het heeft in de krant gestaan, vooral gisteren, dat men nog altijd moet vaststellen dat er heel wat installaties niet worden aangegeven. Men spreekt hier van 20 procent. Ik heb gehoord dat het 35 procent zou zijn. Nu, elk procent is er een te veel. Het is goed om zien dat met een herinneringsbrief al 90 procent van de problemen opgelost zijn. Dat is al positief.

Minister, wat is de stand van zaken van de communicatiecampagne om PV-eigenaars te sensibiliseren om hun PV-installatie aan te melden?

Hoe kunnen we dat aanmeldingssysteem meer ontzorgen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: De distributienetbeheerders hebben mij recent een gezamenlijk fraudeactieplan overgemaakt. Daarmee anticiperen ze op een verplichting die hun zal worden opgelegd in het ontwerpdecreet dat momenteel in de pijplijn zit. In het actieplan kondigen ze aan dat we in 2017 inderdaad een informatiecampagne zullen ondernemen over het belang van de aanmelding van de installaties. Deze campagne zal verlopen via diverse communicatiekanalen. De doelgroep is het brede publiek, maar ook specifiek de koepelorganisaties van aannemers, fabrikanten en groepsaankoopinitiatieven.

De cijfers over het niet aanmelden van PV-installaties zijn inderdaad bekendgemaakt. Daarbij heb ik opnieuw gewezen op het ontwerp van decreet dat er zit aan te komen. Uit deze cijfers blijkt dat de mensen zich na een eerste melding zeer snel in orde stellen. Dat is zeer hoopgevend.

Mijnheer Gryffroy, ik denk dat de installateurs dit in de praktijk meestal zien als een klantendienst. Ik wil de installateurs absoluut niet verplichten om de aanmelding te doen. Dat kan niet, dat zou via de federale weg moeten. Maar het

is toch wel een goede klantendienst als een installateur die een zonnepaneel plaatst, ook onmiddellijk zorgt voor de aanmelding. Dat is ook het geval bij de keuring: meestal zorgt de installateur ervoor dat de installatie wordt gekeurd. Maar ik wil het niet opleggen. Het was natuurlijk een systeem waarbij de groenestroomcertificaten zijn weggevallen en waarbij niet de installateurs de aanmelding deden maar de klanten zelf, om zo snel mogelijk hun certificaten te hebben. Maar ik moet eerlijk toegeven dat in de praktijk weinig installateurs zich bewust zijn van het feit dat zij dat aan hun klant moeten melden omdat het nu een andere situatie is dan vroeger. Vroeger was er een installatie, en de klant kon niet rap genoeg zijn installatie aanmelden, want hij had een incentive om dat te doen.

Vandaag is die incentive er niet meer. De installateur heeft er geen slechte bedoelingen mee, maar hij geeft het gewoon niet door. Het zou een goede zaak zijn mocht de installateur dat automatisch doen, zoals hij ook een keuringsbedrijf oproept. Eandis en Infrac worden de enige aanspreekpunten voor alles wat met zonnepanelen te maken heeft. Ze hebben een gebruiksvriendelijk webportaal gelanceerd voor eigenaars van zonnepanelen. De communicatie die nu gebeurt, zal al zeer veel helpen. Mensen zijn zich bewust van het feit dat ze hun installatie moeten aanmelden. Ik heb veel reacties gekregen na wat er gisteren in de pers kwam. Ook het feit dat er vanaf een bepaalde datum in 2017 toch sancties zullen kunnen worden genomen, zal meehelpen om dat alles te verbeteren.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het zou inderdaad een evidentie moeten worden voor de mensen die een installatie plaatsen, want we moeten onze doelstelling halen. Als we ze straks niet halen, omdat een aantal mensen hun installatie niet aangeven, moeten we meer groene stroom halen in Wallonië of in het buitenland. Dat zou natuurlijk jammer zijn.

Ik was ervan overtuigd dat bij de installatie van een PV-installatie de installateur altijd een beroep moet doen op een keuringsorganisme. Mijn idee bestond erin niet aan de installateur, maar aan de keuringsorganisatie te vragen om de installatie te melden. Zij zijn daarvoor georganiseerd. Op die manier wordt de aangifteplicht opgelegd. Het gaat inderdaad niet altijd over slechte wil, maar soms weten de mensen niet hoe ze hun installatie precies moeten aangeven, terwijl dat voor een keuringsorganisatie, als het al talloze keren een aangifte heeft gedaan, een fluitje van een cent is.

Minister Bart Tommelein: Ik zal nog eens onderzoeken of het mogelijk is de aangifte op te nemen in het keuringsverslag. In de praktijk zie ik vandaag wel dat de installateurs meermaals de aangifte voor hun klanten doen. Ik denk dat het gewoon een overgangssituatie was waarbij door de overgang van groenestroomcertificaten naar geen groenestroomcertificaten de motivatie voor de klanten om aangifte te doen, weg was. De installateurs lieten het vroeger aan hun klanten over, want de klant stond al klaar om de installatie te melden, omdat de eerste groenestroomcertificaten dan al konden binnenkomen. Die incentive is weg. Ik denk dat de installateurs de aangifte als een automatisme gaan opnemen de komende periode, zeker als er boetes dreigen voor mensen die van kwade wil zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de impact van de aanhoudende aardbevingen in Groningen op de gasinvoer vanuit Nederland – 673 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Deze vraag is een opvolgingsvraag omdat het recent weer in de pers kwam. Het gaat over de problemen in Groningen, namelijk de lichte aardbevingen voor het ontginnen van het laagcalorisch gas.

Er werd al verschillende keren over gesproken. Wat is de kostprijs? Gaat men een taskforce oprichten? Is er al een timing? Ik vraag dus opnieuw of u al een stand van zaken hebt over deze taskforce.

Ik ben er altijd ongerust over geweest. Uw voorganger zei en uzelf zegt dat we sluitende contracten hebben, maar ik vrees nog altijd de dag dat het contract plots verbroken wordt wegens de aanhoudende bevingen. Mijn vraag is dus of we ons laagcalorisch gas niet beter versneld kunnen afbouwen en versneld omschakelen naar hoogcalorisch gas.

Wat is de stand van zaken van het proefproject dat in samenwerking tussen de gewesten en de federale overheid loopt? Kan dit versneld worden uitgewerkt rekening houdend met de specifieke situatie in Nederland?

Is er reeds zicht op de noodzakelijke investeringen voor de omschakeling van laagcalorisch gas naar hoogcalorisch aardgas? Wat is de impact voor Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Er zijn regelmatig contacten met Nederland over de problematiek. Ik heb dit tijdens de Vlaams-Nederlandse top begin november ook aangehaald. We hebben geen weet van een wijziging in de timing waarbij de export uit Nederland tussen 2024 en 2030 afgebouwd wordt. De beslissing die de minister van Economische Zaken eind september naar de Tweede Kamer stuurde, volgt de ontwerpbeslissing waarover in juni 2016 werd gecommuniceerd. In de daartoe opgerichte werkgroep van ENOVER, het energieoverleg tussen de federale staat en de gewesten, is er overleg tussen de federale overheid, bevoegd voor de bevoorradingszekerheid, het aardgastransportnetwerk en het productiebeleid, en de gewestelijke overheden, die bevoegd zijn voor de distributienetten. De laatste vergadering van deze werkgroep vond plaats einde oktober.

Zoals ik reeds eerder meldde, is het proefproject waarbij een goede vijfduizend aansluitingen in Houthalen-Helchteren omgeschakeld werden naar hoogcalorisch gas, succesvol verlopen. De omschakeling gebeurde op 1 juni van dit jaar. Er werd onder meer gekeken naar de tijd die nodig is voor elke aansluiting, de communicatie naar de afnemers, de types van gastoestellen die aanwezig zijn en de controle van de geschiktheid van de gastoestellen. De netbeheerders zijn momenteel de conclusies hieruit nog aan het trekken voor de omschakeling van de nog resterende gebieden op laagcalorisch gas.

Synergrid, de federatie van de netbeheerders van elektriciteit en aardgas in België, heeft op vraag van het energieoverleg tussen de federale staat en de gewesten, een indicatieve tijdslijn uitgewerkt voor de omschakeling van de gasinfrastructuur in ons land van laag- naar hoogcalorisch aardgas. In dit plan

start de omschakeling in 2018 om eind 2029 afgerond te zijn en het bevat een tijdslijn en een sequentie van de omschakeling per gebied.

Een belangrijk punt voor de omschakeling is echter de methodologie voor de controle van de gastoestellen. Die is momenteel nog in bespreking binnen Synergrid. In het proefproject gebeurde een controle door Infracx op elk adres, maar bij een omschakeling op grote schaal voor de resterende gebieden op laagcalorisch gas is dit wellicht niet haalbaar. Er moet nog verder uitgewerkt worden hoe dit het best kan gebeuren.

Er is geen nieuwe inschatting voor de totale kost van de omschakeling. In het federaal regeerakkoord staat dat men een nationaal fonds zal oprichten om te voorzien in de financiering van de ombouw van het gasnet. Wij wachten op de uitvoering van het federale regeerakkoord. Dit wordt meermaals tijdens gesprekken aangehaald.

Ik zie in deze situatie waarin het net wordt omgebouwd en meters vervangen moeten worden een mooie opportuniteit om in te zetten op groenere verwarmingsalternatieven. Ik denk daarbij aan het gebruik van restwarmte, warmtepompen, zonneboilers en, ja, ook geothermie.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In Duitsland gaat het beter. Daar is men al rond met de omschakelingsmethodologie. De projectbeheersmethodes liggen vast. De centen liggen vast. De fondsen zijn er. Wij staan minstens twee jaar achter op Duitsland. Duitsland heeft hetzelfde strak schema als wij. Ze hebben in absolute getallen uiteraard meer dan vijf miljoen aansluitingen op laagcalorisch gas, maar die worden ook gefaseerd afgesloten tussen 2020 en 2030. Ze hebben exact hetzelfde probleem, en exact dezelfde procentuele verhoudingen, maar ze staan twee jaar verder. Daarom zal ik altijd die opvolgingsvraag blijven stellen. Ik maak me ongerust dat, als we niet tijdig klaar zijn, we vroeg of laat tegen de gaslamp zullen lopen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over een apart elektriciteitstarief voor warmtepompen
– 681 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Eind november werd de Klimaatresolutie kamerbreed goedgekeurd in het Vlaams Parlement. In die resolutie werd de Vlaamse Regering opgeroepen om onder andere werk te maken van de afbouw van verwarming met fossiele brandstoffen en prioriteit te geven aan duurzame verwarmingstechnieken zoals warmtepompen.

Dit kadert ook in het gegeven dat de overheid een betrouwbare overheid moet zijn. Als de overheid eerst voor zaken oproept, moet ze die achteraf niet bestraffen.

Minister, u hebt recent meegedeeld dat er in 2015 meer dan 1500 subsidies voor de installatie van elektrische warmtepompen werden toegekend. In datzelfde jaar werden er in Vlaanderen tien keer zoveel bouwvergunningen voor nieuwbouw afgeleverd, naast nog eens ongeveer 16.500 vergunningen voor uitgebreide

renovaties. Bij deze doorgedreven renovaties zal er in veel gevallen ook gekeken zijn naar de energetische aspecten van de woning. In die cijfers zijn de verwarmingstoestellen die werden vervangen naar aanleiding van slijtage en ouderdom niet opgenomen. Samengevat kan er worden gesteld dat minder dan 5 procent van bouwers of verbouwers opteren voor een warmtepomp als warmtebron.

Het gebrek aan enthousiasme, zeker procentueel gezien, voor de warmtepomp als warmtebron heeft een aantal oorzaken. Gas en stookolie kennen een historisch lage prijs, en bovendien zijn de installatiekosten meestal lager bij dat type van verwarming. Daarnaast hebben de elektriciteitsprijs en de onzekerheid over de stabiliteit van deze prijs gedurende de komende jaren een negatieve invloed op de keuze voor een warmtepomp.

Een warmtepomp is uitermate geschikt om ingeschakeld te worden in een slim energienet. Het is echter nog even wachten vooraleer de uitrol van een slim net een feit is. Tot die tijd worden de bezitters van een warmtepomp gepenaliseerd, omdat ze geconfronteerd worden met hoge energiefacturen die voor een belangrijk deel bestaan uit de bijdrage energiefonds en de openbaredienstverplichting. Ook voor de energiecomponent van de factuur genieten deze eigenaars niet van een voordelig tarief. Nochtans bestaat dit voordelig tarief al in de vorm van een 'exclusief nachttarief'. Momenteel kunnen echter alleen woningen met elektrische verwarming hierop aansluiten. Om de 'duurzame elektrificatie' van warmtebronnen een duwtje in de rug te geven, zou er aan gedacht kunnen worden om een variant van een 'exclusief nachttarief' in te voeren voor warmtepompen, met dat verschil dat afnemers van dat tarief een aantal keren per dag hun warmtepomp kunnen inschakelen. In Oostenrijk bestaat die mogelijkheid. Minister, bent u bereid om zo'n vorm van een 'exclusief warmtepomptarief' te onderzoeken en eventueel in te voeren om zo de mensen die op die manier verwarmen, niet extra te straffen maar veeleer een gelijk speelveld te bieden?

Voor hernieuwbare energiebronnen wordt er periodiek nagekeken of een productietechniek rendabel is of hoeveel steun een bepaalde productietechniek nodig heeft om rendabel te zijn, de zogenaamde onrendabeletopberekening. Voor de energieconsumptie bestaat deze methodiek nog niet. Om de nodige steun voor duurzame energiebronnen te bepalen, waaronder warmtepompen, zou het aangewezen zijn om periodiek het energetische verbruik van een aantal typewoningen zoals rijwoningen, appartementen, vrijstaande woningen, enzovoort te monitoren en de energiefacturen met elkaar te vergelijken. Minister, bent u bereid om de toepassing van deze methodiek te onderzoeken en na een positieve evaluatie uit te voeren?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: In de eerste plaats wil ik ingaan op uw raming van het aantal geplaatste warmtepompen. U vergelijkt het aantal toegekende premies met het aantal bouwers of verbouwers. De premies worden echter toegekend voor bestaande woningen. Daarnaast worden er ook nog warmtepompen geplaatst in nieuwbouw en niet-residentiële gebouwen.

Volgens de ramingen van het Vlaams Energieagentschap is vorig jaar het aantal geplaatste warmtepompen gestegen van ongeveer 2300 naar 3000. De prognose is ook dat deze stijging zich de komende jaren zal doorzetten, onder meer door de geleidelijk strenger wordende energieprestatierelgeving.

We moeten inderdaad onderzoeken of wij in de toekomst via tijdsafhankelijke eindprijzen impulsen moeten geven om elektriciteitsproductie en de elektriciteitsafname beter op elkaar af te stemmen. Dit zal noodzakelijk zijn om een toenemend aandeel fluctuerende energiebronnen te kunnen integreren in de elektriciteitsmarkt en in de elektriciteitsnetten. Ik ben er zeker een voorstander

van om te onderzoeken hoe dergelijke nieuwe tariefstructuren klimaatvriendelijke technieken kunnen ondersteunen, maar ik ben niet bevoegd om tarieven vast te leggen. De tarieven voor de afname van de energiecomponent worden bepaald door marktwerking. De nettarieven worden vastgelegd door de onafhankelijke regulator, de VREG. De VREG bespreekt toekomstige ontwikkelingen inzake de nettarieven in zijn beleidsplatform. Deze besprekingen en stakeholderconsultaties zijn reeds geruime tijd aan de gang.

Wat betreft rendabiliteitsberekeningen, berekent het Vlaams Energieagentschap (VEA) inderdaad de onrendabele toppen voor typische projecten voor de productie van groene stroom of warmte-krachtkoppeling. Op de website energie-sparen.be staan ook voor energiebesparende maatregelen een aantal calculatoren. Er is ook herhaaldelijk overwogen om een calculator voor warmtepompen uit te werken. Inzake de rendabiliteit van warmtepompen zijn er echter te veel situatieafhankelijke, vaak ook door de burger moeilijk in te schatten parameters, waardoor we tot onrealistische resultaten zouden komen. Elementen die een cruciale rol spelen, zijn bijvoorbeeld de warmtevraag van de woning, die afhankelijk is van de isolatie, de beglazing en het gebruik van de woning. Daarnaast is de besparing afhankelijk van de verwarmingsinstallatie die men vervangt, en van het al of niet reeds aanwezig zijn van geschikte radiatoren, vloerverwarming, eventueel voldoende ruimte voor de boringen of buizen voor geothermische systemen, enzovoort.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik dank u voor het antwoord. U leverde bijkomende elementen aan, maar toch: ik sprak de afgelopen maanden met installateurs en met mensen die een warmtepomp hebben. Het klopt dat mensen die een verwarmingsinstallatie op gas- of stookolie moeten vervangen, in veel gevallen voor hetzelfde type van installatie kiezen, of eventueel een stookolie-installatie door een gasinstallatie vervangen. Men kiest steeds minder voor een warmtepomp.

De cijfers die u vermeldt, kloppen, neem ik aan. Het is een feit dat er veel meer gasketels worden geplaatst dan warmtepompen. Als de technologie die we omarmen veel duurder blijft – zowel wat betreft de installatie ervan, als wat betreft het gebruik – is het erg moeilijk om mensen ervan te overtuigen daarvoor te kiezen. Ik herhaal dus mijn vraag. Ik stel vast dat mensen die nu elektrisch verwarmen wél een beroep kunnen doen op een interessant energietarief, maar mensen die een energiezuinige warmtepomp hebben, kunnen daar op geen enkele manier aanspraak op maken. Dat is discriminatie. Ik zou graag hebben dat u werk maakt van het wegwerken van die discriminatie.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Men zegt soms dat ik ongeduldig ben. Wel, ik kaart al lang het Sperrzeiten Tarif aan. Ik begin ook wel te beseffen dat we het grote verhaal niet in kleine stukjes mogen kappen.

Johan Danen (Groen): Ik blijf op mijn honger zitten. Ik blijf deze vraag herhalen, tot er een oplossing uit de bus komt. Want vandaag bestraffen we wat we willen, en we omarmen wat we niet willen. Dat is niet goed.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuynne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het fiscaal voordeel voor de hybride plug-inauto's – 683 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de vraag handelt over het fiscaal voordeel van hybride plug-inauto's. Een hybride plug-inauto combineert een elektrische motor met een klassieke verbrandingsmotor. De combinatie van beide motoren zorgt er normaal gezien voor dat de uitstoot van de wagen lager is dan die van een soortgelijke wagen die alleen wordt aangedreven door een klassieke verbrandingsmotor. In hybride wagens wordt de batterij opgeladen tijdens het remmen en tijdens het rijden. De plug-in betekent dat de wagen de bijkomende mogelijkheid heeft om de batterij op te laden via een stopcontact.

Dergelijke hybride plug-inauto's krijgen een fiscaal voordeel. Via de regeling van de bedrijfswagens kunnen de belastingen op de wagen tot bijna 100 procent worden afgetrokken. Particulieren die overgaan tot de aankoop van een hybride plug-inauto worden dan weer vrijgesteld van de inverkeersstellingsbelasting. Particulieren kunnen wel geen aanspraak maken op de zero-emissiepremie.

Blijkbaar zijn er heel wat chauffeurs die een hybride wagen niet correct gebruiken. In een hybride wagen kan de chauffeur zelf kiezen door welke motor de wagen wordt aangedreven. Daarbij wordt vaak een verkeerde keuze gemaakt. Met als gevolg dat de wagen vooral wordt aangedreven door de klassieke motor, met bijhorende uitstoot tot gevolg. Daarom wordt vaak gesteld dat een chauffeur die een hybride auto koopt, het best een aangepaste rijcursus zou volgen om de wagen correct te gebruiken, om op die manier de uitstoot ervan te verminderen en het klimaatvoordeel te maximaliseren.

Naast het foutief gebruik van de motor zijn er ook de steeds weerkerende verhalen van mensen die beslissen om een hybride plug-inauto te kopen, maar bij vertrek uit de garage de oplaadkabel zogezegd vergeten. Zij gebruiken hun hybride wagen als gewone diesel- of benzinewagen. Een studie van TNO geeft aan dat in Nederland 25 procent van de mensen die beschikken over een hybrideauto alleen gebruikmaken van de klassieke verbrandingsmotor. Dit aantal zou zelfs in stijgende lijn gaan. Als dezelfde cijfers van toepassing zouden zijn op Vlaanderen, zijn er veel chauffeurs die onterecht gebruikmaken van de fiscale voordelen voor hybride plug-inauto's.

Minister, kent u de studie van TNO? Zouden de cijfers van Nederland ook van toepassing kunnen zijn op Vlaanderen? Of hebt u aanwijzingen dat dit niet het geval is? Hebt u plannen om het correct gebruik van hybride plug-inauto's te stimuleren en te ondersteunen, zodat het klimaatvoordeel van deze auto's wordt gemaximaliseerd? Is het niet aangewezen om het fiscaal voordeel voor de hybride plug-inauto's via een afbouwscenario te verschuiven naar de zero-emissievoertuigen? Ondanks de tegemoetkoming via de zero-emissiepremie blijft de aankoop van een elektrische wagen en zeker ook die van een wagen aangedreven op waterstof, een erg dure investering. Dit is ook te merken aan de erg lage verkoopcijfers van elektrische auto's en de heel beperkte aanvraag van de zero-emissiepremie. Ziet u eventueel fiscale instrumenten of financieringsinstrumenten die de verkoop van de zero-emissievoertuigen zouden kunnen ondersteunen en stimuleren?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, de studie van TNO is me bekend. Ik ben wel niet geneigd om dat zomaar te geloven – voor men het beseft, is iedereen met een plug-inhybride iemand die de elektrische batterij nooit gebruikt. Dat is toch wat daarover rondgaat.

Het valt te betwijfelen of de resultaten zomaar kunnen worden overgezet naar Vlaanderen. Cijfers daarover hebben we niet, ook al omdat de markt bij ons nog maar recent aan het aantrekken is. De situatie in beide landen is ook wel wat anders. Zo is de financiële steun voor plug-in hybride elektrische voertuigen (PHEV's) in Vlaanderen veel lager dan in Nederland. Dat maakt dat de total cost of ownership van deze wagens minder gunstig is en vooral gunstig kan worden gemaakt indien men op brandstof/energie bespaart door regelmatig te laden. Voorts zijn de negatieve ervaringen uit Nederland voldoende gekend en worden er inspanningen geleverd om dit probleem in Vlaanderen te voorkomen.

Het is inderdaad de bedoeling om het milieupotentieel van deze wagens ten volle te benutten. Dat kan eerst en vooral door te informeren, maar ook door te sensibiliseren. Er wordt ingespeeld op de ecologische voordelen, maar ook op de financiële, economische voordelen die regelmatig bijladen met zich meebrengt. Bedrijven, want momenteel gaat het in Vlaanderen voornamelijk over bedrijfs-wagens, hebben er ook baat bij dat die wagens op elektriciteit rijden, omdat de kosten dan duidelijk lager liggen. De interne controle daarop is toch wel redelijk eenvoudig, aangezien overzichten van tankbeurten voor het management nauwkeurig beschikbaar zijn. Zo zal de uitbouw van laadinfrastructuur bij bedrijven en op het openbare domein de mogelijkheid om te laden doen toenemen, wat toch wel een positief effect zal hebben op de betrokken ratio.

Het fiscale voordeel voor deze wagens is al beperkt in de tijd, tot eind 2020. Dat voordeel werd bewust ingevoerd en behouden om de transitie naar elektrisch rijden een duwtje in de rug te geven. Ik ben me ervan bewust dat dat niet het ideaal is. Ons streefdoel is het volledig elektrisch rijden, de zero emissie. Die plug-inhybriden geven de consumenten echter de mogelijkheid om vertrouwd te geraken met elektrisch rijden. Ik zie welke types mensen vandaag naar die plug-in overstappen. Ik ben toevallig naar de match AA Gent-KV Oostende geweest. Verscheidene mensen zijn me daar komen vragen wat ze moesten doen aangezien ze een nieuwe auto moesten kopen. Ik antwoordde dat ze zeker geen dieselwagen meer mochten kopen als ze op dit moment een dieselwagen hadden. Het is dus duidelijk dat dergelijke mensen aan het bekijken zijn wat ze moeten doen. Als zij al de stap zetten naar plug-inhybriden, dan hebben we al een heel grote stap vooruit gezet. Vanavond ga ik dat nog eens doen, want ik ga proberen naar de match Oostende-Gent te gaan. Ik zal proberen nog eens een paar mensen uit het bedrijfsleven te overtuigen om de stap te zetten naar plug-inhybriden.

Op deze wijze geraken consumenten vertrouwd met elektrisch rijden én het bijhorende opladen zonder de door velen gepercipieerde 'range anxiety'. Dat is toch wel belangrijk. Dat blijft voor mij echt een goede stap richting zero-emissierijden. De markt van deze plug-invoertuigen helpt ook om de technologie – de elektromotoren en de batterij – verder te ontwikkelen en ook meer betaalbaar te maken door de eraan verbonden schaalvoordelen.

Voor zuiver elektrische voertuigen is het voordeel voor de particulieren ook veel groter door de invoering van de premie voor zero-emissievoertuigen.

De 'total cost of ownership' van een batterijelektrische wagen is door de premie en de belastingvrijstellingen niet meer zo ver verwijderd van de total cost of ownership van gewone wagens. De lage – maar wel stijgende – verkoopcijfers hebben vermoedelijk meer te maken met het beperkte modelaanbod, zoals ik al

heb gezegd, en met de gangbare perceptie, maar ook met de angst voor verandering. Acties zoals de uitbouw van een basislaadinfrastructuur beschreven in het actieplan van de Vlaamse Regering moeten toelaten om de particulieren toch steeds meer over de streep te trekken.

Zoals ook in het actieplan is aangegeven, blijft er een verschil tussen batterij-elektrische wagens en wagens op brandstofcellen, bijvoorbeeld met waterstof. De uitrol van de waterstoftechnologie zit in een vroeg stadium, met hogere prijzen en minder tankmogelijkheden tot gevolg. Het is jammer dat de fractieleider van de N-VA al is verdwenen, want daarmee eindig ik in feite nog eens in zijn richting.

De toekomst zal moeten uitwijzen of het, gelet op de batterijevolutie, niet interessanter is om de beide technologieën elk verder hun eigen rol te laten vervullen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk inderdaad dat de situatie in Nederland en Vlaanderen in dezen wel wat verschillend is, zij het dat we er toch naar moeten streven om zo snel mogelijk helemaal de juiste richting uit te gaan. Zeker voor personenwagens is dat niet hybride, maar volledig elektrisch of volledig op waterstof. Ik hoop dus dat we die switch zo snel mogelijk kunnen maken en in de toekomst nog verder kunnen versnellen. Misschien moeten we ook eens over nadenken over het inbouwen van wat stimulansen of het wegnemen van wat drempels met betrekking tot de financiering van de aankoop van zo'n auto. We zullen u daar alleszins verder in steunen.

Vanavond zal ik u echter niet steunen. Dan kies ik voluit de zijde van uw woordvoerder. Maar goed, ik wens u toch veel plezier. *(Gelach)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.